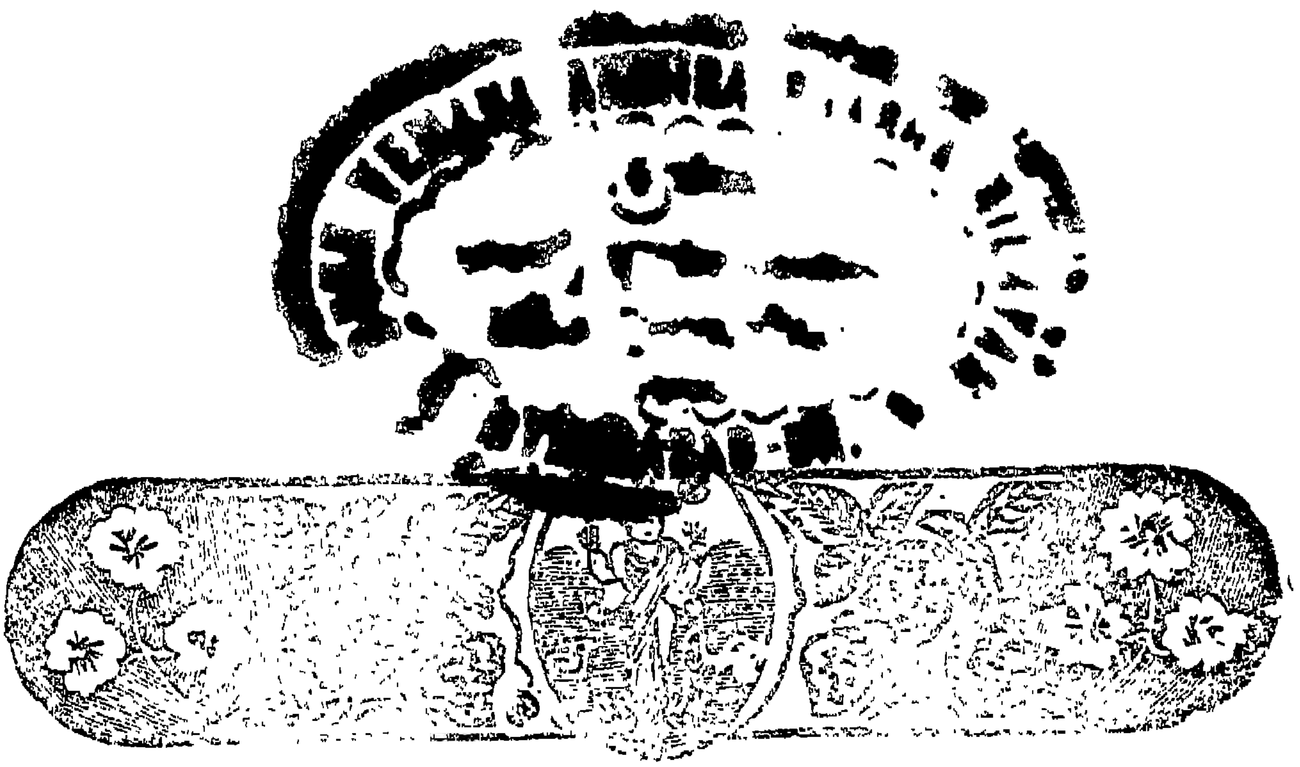
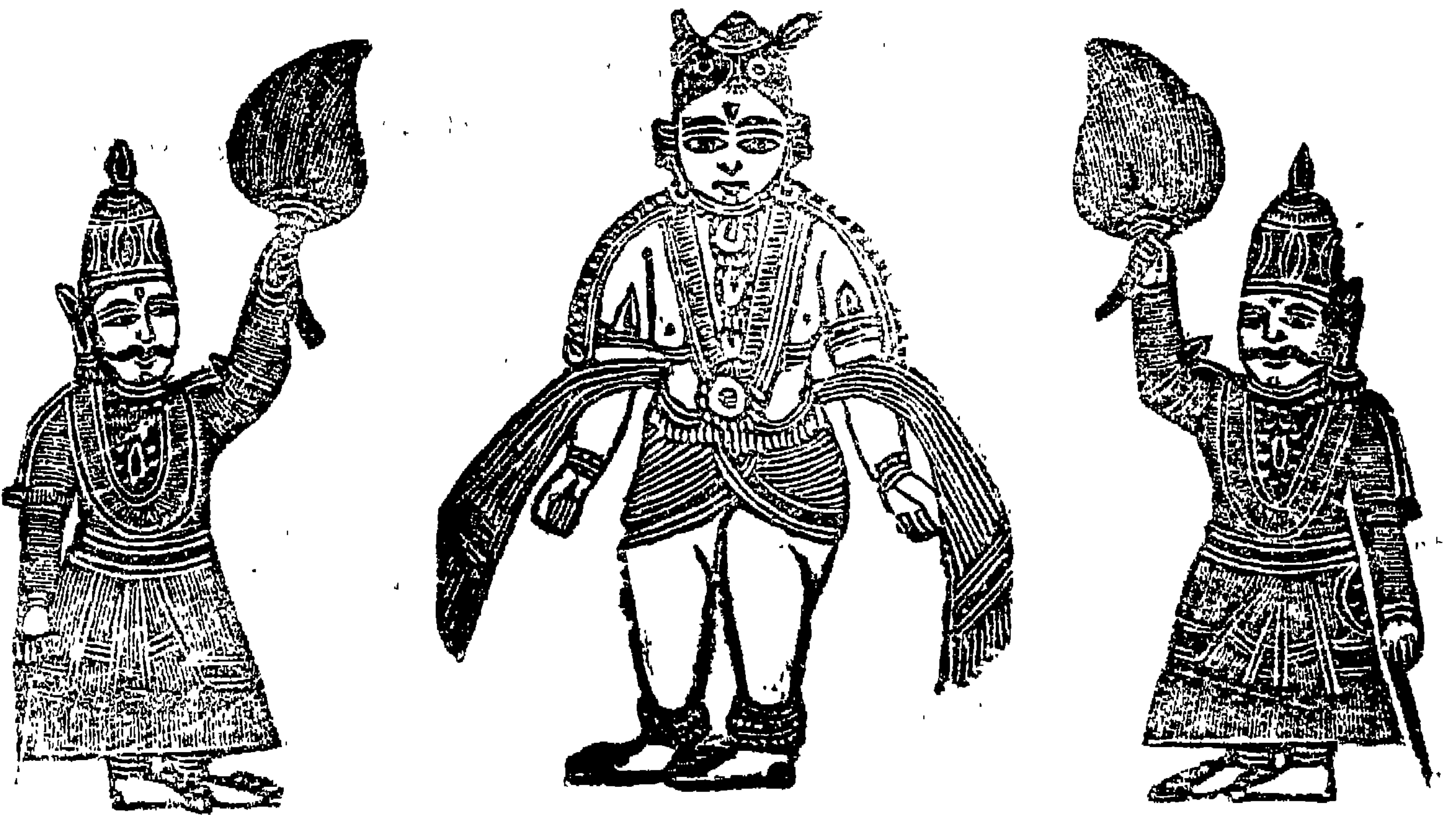

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః

కాళింగమర్దన

యక్షగానము.

క॥ శ్రీరామదయానిధిసుర
యారాతివిరోధిసుంద ♦ రాకారమహా
ధీరావన త్వత్పదములు
నారాధించెదనువేగ ♦ నన్నేలఁగదే.

ఉ॥ సారసనేత్రునిన్ హరుని ♦ స్రష్టను సింధుసుతన్ భవానినిన్
శారదనున్ గజాననుని ♦ సంస్కృత యాంధ్రకవీశ్వరావళిన్
కారణదేశికేంద్రుని వి ♦ శ్రుత భాగవతార్యవర్యులన్
కోరిదలంచి మ్రొక్కెద న ♦ కుంఠిత భక్తిరసంబుజిల్కఁగన్.

గీ॥ వాసికెక్కిన శ్రీభాగ ♦ వతపురాణ
మందుగలదశమస్కంధ ♦ మందుపూర్వ
భాగమునఁ యొప్పు కాళింగ ♦ మర్దనంబు
అందముగఁ జెప్పి హరి కర్ప ♦ ణంబు జేతు.

వ॥ అవధరింపుము కథాక్రమం బెట్టిదనిన.

గొల్లభామలు రావడము.

క॥ శ్రీకౌసల్యాతనూభవ ♦ పాకారినుతోదయుంజ ♦ భామవిశేషా
రాకాశశిబింబానన ♦ సాకేతపురీశ రాఘవ ♦ సన్మునిక్షేమా.

దరువు — ఆట తాళము.

గొల్లయింతులాము । వచ్చితిమింటను । మొల్లబంతులాము । వుల్లాసమునగూడి పల్లెలువచ్చాము । తెల్లదిరుగుటిపాలు చల్లాలునమ్మేటి ॥గొ॥ ౧॥ కంజనేత్రులాముా । కాంచనతుల్య మంజుగాత్రులాముా । వంజూరపర కంజ పుజములలో దైత్య । భృంగాయమానేత్రపొద్దు కెంజిల్లజేసేటి ॥గొ॥ ౨॥ నీలవేణులాముా । నీరదతూర్యద్ర శీలవాణులాముా । లోలాక్షి కాళిందికూలామునందున । చాలాగాతీగ సమయాలలూగుచుంటా ॥గొ॥ ౩॥ ధీరబంధులాము సౌగంధకర్పూరగంధులాముా । కోకిలకంటదొడ్డి పారజానుండైన । నారిజాతుని సారెసారెకు సేవించె ॥గొ॥ ౪॥

నంబుగా ప్రజల ♦ సాకెటిసందును దోలునట్టిరే
యాలమందల ♦ ప్రభావముచేతను పాడిపంటలం
ఖంబుగాంచి కొదు ♦ వేమియులేక వెలుంగుచున్న యా
లకుగా వినోదము ను ♦గూర్చెడి గొల్లవధూంట్లమేసఖీ.

చెలికత్తెవాక్యం.

న్నియలనగవె ♦ వేగమాకుసంతసంబాయెగాని యోభామలార
గదెర వెడలిమీ♦ఉత్తమందుని శేషముల్ దెల్పుడిగలగౌరవముగ
॥ అమ్మా—వోయమ్మా.

తెరవెళ్ళకీర్తన—ఆదితాళం.

ందిరాదేవి మాయమ్మా । వందనంబులు జేతుమమ్మా । సుందర
నందముగనుమా । యందునకోరిక జెందజేయుగదె ।౧॥౧॥ తల్లీ
నీవు । అల్లాన మొరిక చుందుమూ । సులభముగయానల్లనయ్యా
దడె శోభిల్లజేయుగను ।౨॥ ౨ భూమిమిట్టదొడ్డిపోరీ । రాను
నిజేసి । ప్రేమతో చిన భామసంస్తతి । శ్రీమతునిమానస్వామి
౦ ॥౩॥ ౩

ద్విపదం.

వు సంకోచంబులేక । మాముచ్చటాలించు మమ్మయెల్లన్న

తెల్లవారకమున్నె దిగ్గునలేచి । యెల్లకోడెలకు చెయ్యెత్తి మ్రొక్కియును
స్నానముల్ జేసి వస్త్రంబులుం దాల్చి ॥ వూసిహరిద్రమున్పూసి కస్తూరి
తిలకముల్దీర్చి నూదితమైనకాటు । కలుదీర్చి పైడి భూషణముల్ధరించి ।
అల్లంబు సైంధవం బాగంగ రేణి । పల్లవంబులగూర్చి పైడికుంభముల
దధిద్రచ్చితద్దయు ద్రచిజేసినట్టి । అధిక తేజోవంత మైనట్టిచల్ల
ఘటములనింపి చక్కగనమ్ముటాకు । దిటమున వేంచేసితిమి మిట్టదొడ్డి
పురనివాసుండయినభూసురాపతిని । స్మరియింపుచును మేముజంట బాయకను

గొల్లభామల కీర్తన.

చల్లోయమ్మా । చల్లగొనరెకోమ్మా । తెల్లనిచాయల నుల్లసిల్లెడి
గొల్ల ॥చ॥ ౧॥ పాలోయమ్మా । పాలుగొనరెకోమ్మా । నీలములకునరిబోల
నిత్తుము గొల్ల ॥చ॥ ౨॥ వెన్నోయమ్మా । వెన్నగొనరెకోమ్మా । పున్నమ
చందురుకన్న మించుగొల్ల ॥చ ౩॥ నెయ్యోయమ్మా । నెయ్యిగొనరెకోమ్మా
చయ్యనమిట్టదొడ్డి స్వామికింపగు గొల్ల ॥చ॥౪॥

సీ॥ మద్దుకృష్ణునితోడి ముఖ్యంబుగను యాట ♦ లాడుచుండెడి బోటినమ్మ నేను
చిన్నికృష్ణునితోడి చెంగలి పుచునవ్వ ♦ నవ్వుచుండెడి చానమ్మ నేను
బాలకృష్ణునితోడి పంతంబుగట్టియు ♦ నాట్యమాడెడి కొమ్మనమ్మ నేను
మేటికృష్ణునితోడి మేళంబుగను చెంగ్య ♦ నటుచుండెడియింతినమ్మ నేను
హరికిమెప్పైనపవి జేతు నమ్మ నేను ♦ నమ్మతిగ గౌరినర్పింతు నమ్మ నేను
నందనుతునందముగదల్తునమ్మ నేను ♦ లెమ్మకంటినిగను గొందునమ్మ నేను

కీర్తన.

నందయశోదా బాలసుందరాకార । చందనార్చితమౌని బృందమం
దారా ॥నం॥౧॥ వేణుగానలోలచక్రి పాణిగోవిందా । క్షోణిభారదూరదీన
త్రాణపానంద ॥నం॥ ౨॥ కేకిపింఛామాళ సద్వివేకసంతోషా । గోకుల
భూమ కల్యాణశ్లోకసంభాషా ॥నంద॥౩॥ చారుమిట్టదొడ్డి పారినీరజేక్షణా
వరదాభయకాయ సత్యవారరక్షణా ॥నంద॥ ౪॥

వ॥ అమ్మా! మాయిండ్లకు మేముబోయివత్తుమేకోమ్మా.
పద్మగంధి మొదలగు నాగకన్నియలు రావడము.

దేహిముఖాబ్జవి ♦ భావనువసుహారిదీన ♦ బాంధవసితరా
ఖాయతలోచన ♦ పావనకర రామనామ భద్రదలరామా.

దరువు — ఆటతాళము

నాగకన్నియలొచ్చిరి ! ధీవరమానురాగసపుఖ్యాతో హెచ్చిరీ । నాగ
ఉరువుదీగెలసరిబోలు । భోగాంగ ములచందనాదులుశోభిల్ల॥ నా॥గ
ల బంతులు । చేనొసగివర్తిల్లజేయుచు యింతులు । వుల్లాసమున
రాంధ్రములపైడి । బిళ్ళులంకెలు ఘల్లుఘల్లున ప్రమోదముగ॥ నా॥ అవ
సుస్వాము । కాంతులుమించిమిన్నందగ ముఖమ్ములా । చెన్నొం
చివన్నరతిలకము । తిన్నగకాల్చి ప్రసన్నానందముగల్గ ॥ నా॥ ౩॥
నులజూడగా । సుందరఫుల్లాంబుజహ లోచనలాడగా ధరణిమి
పురి రామదాసుని । పరగనేలినవానిస్మరణయే మాటక ।నా॥ ॥ ౪॥

చెలికత్తెవాక్యం

నాయనిప్రపంచాశుక ములమాడ్కి నెరుగు పైడిముగ్ధాంగములు
కాంతులీనవచ్చిన లలనామణు లెవ్వరో సరాసరిజెపుడీ।

నాగకన్యలవాక్యం. ద్విపద

నరే నిక్కముగ మాయొక్క । చెలువంబునీకు చెచ్చెర జెప్పెదాము
కద్విపద మందుసత్కీర్తి । గలనాగసత్కన్య కలమైదుగురము

గూడి చెలి యొకతె ముక్కావలు చేయగను । వేడుకొనక యింతి విడియంబు లొసగ
తలిరుబోణొకతె చందనమలందగను । జలజాక్షి యొకతె హెచ్చరికలు జేయ
నెలత యొకర్తె పన్నీరు జల్లగను । పొలతి యొక్కతె మల్లెపువ్వుల బంతు లివ్వ
పంకజాక్షులు కాంత పంఖాలు విసుర । పొంకముగ రాణి పుష్పాడి పలువ
లవిరళంబుగ దాల్చి సభికులాల్ వన్నె । కలికి లుదొడగి నేత్రములననువైన
కాటుకల్ బెట్టి చక్కని సొప్పులందు । పాటల బులుముడిచి పాపటల్ దీర్చి
సొంపు ఘటించు కస్తూరి తక్కబొట్టు । యింపుగ జేర్చి వాలికసుగంధంబు
మెలది నురరత్న చామీకరాభరణ । ములు ధరియించి యీ ముద్దియలతోటి
పసిడి పల్లకులెక్కి భాసురభక్తి । పోసగ మిట్టదొడ్డి పుర శౌరి నెంచి
వచ్చితిమి లకుజవ్వని తెర వెళ్ళ । యిచ్చతో మహిమలిక దెల్పెదాము

తెరవెళ్ళేకీర్తన.

నాగకన్నియలమే వోయమ్మా । యేపురము గూడివేగ తెంవెళ్ళ దామెమ్మా ॥ భూగగనచర స్త్రీగణములు మము । బాగుగాగని ముదిలో గొసియాడగ ॥నాగ॥ ॥౧॥ ఆణిముత్యములసరులు జారా । కాంచనభూషశ్రేణిబహుకాంతులొందమిరా ।క్షోణిలోన సరకేణు యానములు । జాతగల్గి సురరాణులుమించిన ॥నాగ॥ ౨ సరసీరుహాక్షులతోను యెల్లపుడు మేము పరమానురాగమొందుచును । అరుదగ మిట్టదొడ్డి పురినిలయుండగు పరమాత్మని సంస్మరణచేయుచును ॥నాగ॥ ౩॥

ద్విపద.

కన్నియ వినవె నిక్కము గమా యొక్క । విన్నపం బంత సవిస్తరంబుగను
విమలభాషలు గుల్క వినుపింతు నేను । కమలజుడైన కశ్యపుడు మామామ
అత్తలు పదము వ్వలందులో వలన । దుత్తముల రాలు కద్రూపపుత్రులగు ద్వి
త్రింశతిగుడుసు వృదేవరలు సప్త । వింశతిగురుమరుగలి వీరిమధ్య
నవతరించిన కాళియాహి నాయకుడు । ధవుడు నాగేశ్వరుడు తండ్రిగారమ్మ
నవనీలవేణి యెలనాగ మా తల్లి । పల్లవారుణ పాదపద్మలగు వీరు
చల్లెంద్రుడు నమ్మ ఈ చెంగలాక్షులాకు । యొప్పునా మను వినుమొయ్యనరు చర
కెప్పయీ యింతి కుంకుమగంధియావ । దూటి సుగంధియాతో యజవేణి

లగంధి యీపణతిసపుగంధి । నా పేరు మిడిదొడ్డి నాథునియొక్క
గల్గిన పద్మగంధినో యమ్మా.

చెలికత్తెవాక్యం

శ్రీ రామానుజస్వామి చారిత్రంబెల్ల వినిపింతునో మముగనే
నారీతిగ మీ సాధ్వి చారిత్రంబెల్ల విన్నపము జేయగదే॥

నాగకన్యల వాక్యం

కీర్తన - అటతాళము

జలజాతనేత్రి । గినవిమ్మచచపూర్ణగాత్రి। లలిత కాంచన కాం
లరు కాంతుల గూడి ॥ చిలువ నాయని సేవ సంబ్రమమునుదూను ॥జ॥౧॥
వధూటి । భూమిలో మొంను లేరు మానాటి । వారిజాంత కలీల గేరుమో
ను । కస్తూరితిల్కములు చెల్వొందవాల్తు నిక్క ॥జ॥౨॥ జలనీలవేణి
సుజ్వలతామ్రకవాణి । చెలగిమాయత్తమాయల శాసనంబూలు
సహా దజేసి నిశ్చలముగనుం చుము ॥జ చే॥ జగతిలో పూసి । శ్రీమిట్ట
నగరివాసూ ॥ తొంగరుత మ్మలకాంతి నెగడుమ జలపాస యుగ్మ ము
వేడ్క గుపూజజేతూము ॥జల॥

కీర్తన.

కోమలివినవె నేమాముదప్పక । ప్రేమతో రామానుజ నామము
వలె ॥కో॥ ౧॥ చ॥ నామములేక నిశ్చలముగనామనమున । నిలిపి శ్రీనా

యకుని దలచితె మోక్షముసులె ॥కో॥ ౨॥ పాలాలగంధులతో ఆటాలాడు చును । నీటుగా నాట్యము మాటికివేడవలె ॥కో॥ ౩॥ దోషాములన్నిటిని తో సేభవాంతకుని । భాషాలెన్నిత్యాము విశేషమెనమ్మవలె॥ కో॥ ౪। మేలుగరా మదాసు నేలినమిట్టాదొడ్డి । ప్రోలూనివాసుమదిఘాజాలుచేయావలె॥ కో॥ ౫॥

రుధిరాక్షుడు రావడం దరువు - ఆదితాళము.

అక్షీణాభుజవిక్రమ తాక్షోణీసమరాగ్రదక్షుడనేనురుధిరాక్షుడనురా అ॥ ౧॥ వీర్యావిహీపునిర్వికార్యములు నెరవేర్చి శౌర్యాఢమేం సుధైర్యుడరా॥ అ॥ ౨॥ అష్టదిగ్వేదండ ప్రముష్టిమీరినబాహు । నిష్టుడపరిపంథి నష్టుడరా ॥ అ॥ ౩॥ క్ష్వేళానలస్ఫీర జ్వాలాజాలము చే దిక్పాలులాలగెల్చెద్ధృతాశూరుడరా॥ అ॥ ౪॥ మిట్టాదొడ్డియను పట్టణేశ్వరుకరుణ బుట్టానుతించిన దిట్టనురా ॥ అ॥ ౫॥

గీ॥ ద్వారపాలకవినం సుద్వారవిచిత్ర
మహిపులను గాళీయాహీంద్రు మంత్రియనగ
నొప్పిచచ్చితినిటుయూ మహోరగేంద్రు
డిందువచ్చును యెనురునేడేగవలెరా॥

కాళీయుడు రావడము.

క॥ శ్రీగౌరీ హృదయేశ్వర సాగరతూణీరమాని సన్నుతలాఢ
వ్యాగమసారమనోవాచాగోచరధాతగిరి శాంతమహేశా॥

కీర్తన - ఆదితాళం.

కాళియాహివరేణ్యుడా । భాసురకీర్తి పాళిశోభితగణ్యుడా । మేళంబుగనుబల్ గరాళవాలముఖస్ఫ । వాళమానేక ఫణాళిశోభిల్లగ ॥కా॥౧ దివిజులందరుజూడగా । కాకోదరవిహారంబు గొనియూడగా । వివిధప్రవీణ శ్లాఘునశౌర్యమునుగల్గి । భువనమందఖిల గాత్రవులుభీతిల్లగ॥ కాళి॥ ౨॥ శూలముద్గరప్రాణమూ । తోమరడిండిమాల చందిహానమూ । వాలాదిఘనశస్త్రజాలాము చేబూని । కాలకూటనాళ కీలలుప్పతిలంగ ॥గాళి॥3॥ పరమానురాగంబుగా తప్పకచిత్తవరజీవ జాతింబునా ।అరసెమిట్టావొడ్డిపురిరాము దాసాఖ్య వరదమిత్రుని పాద స్మరణగావించియు ॥ కా॥౪॥

సూత్రధారునివాక్యం

క॥ భీకరతేజనులోలయది వాకరుచందముగ నిందువచ్చిన ఘనద
ర్వీకరమిూరెవ్వరో కరుణాకరవినుపించనయ్య నానందముగా॥

కాళియుని - ద్విపద

ద్వారపాలకవినర మద్వరప్రతాపంబు । సారెసారెకుమీరి జగతిచెన్నొందు

గావునమేటిదిగ్గజములబోలు । యీవరూధిపితూడియింపొందగాను
వచ్చితినింకుపావకజ్వాలనైన । చెచ్చెరమింగి మచ్చికలుల్లసిల్ల
కడసిభూమంధరసికాయనుబట్టి । చిడిచిదజేతు విచిత్రప్రకాశ
మానుడనై ధరామండలంబందు । నానేర్పుదెలుపకినాశునివశమె
యిదిగాకశైరవెళ్ళి యిబ్బమిట్టదొడ్డి । పదవమిత్రునివేసి పరసదేర్చెదరా॥

కీర్తన - దరువు . ఆదితాళం.

రాజకాళియుఘణిరాజా । రాజసేనసమురాళశారదవి । రాజసుందరు చిరపవణుడను ।రా॥ సూర్యాభయుంకరప్రకాశ । మేరుధరధీరఘటిల్లగబో రునజగములదూరి చరించెడి ॥రా॥ ధీమూశత్రునమూహాభీమా । రామదా సుమొదరింజిల ప్రోచిన । భూమిశ్రీబట్టదొడ్డి పురిపమునెంచెటి ॥ రాజా॥

సూత్రధారునివాక్యం - సీసపద్యం.

దర్వీకరేంద్రనిత్యవినోదముగమీరు విహరింపుచున్నట్టి విషయమెద్దొ
కమనీయముగనిమ్మగా చిపోషించితద్దయునొప్పుచున్న తలిదండ్రులెవరొ
అఖిలప్రమోదంబులలరమీతో బుట్టిప్రబలుతై విలసిల్లు భ్రాతలెవరొ
కడుభక్తిమీకుసత్కారంబులొనరించి వెలుగొందుచున్నట్టి వెలదులెవరొ
రూఢిచెన్నొందు భూరివరూధిసి ప్రభావమును త్రిత్వవినాదోర్బలప్రశస్తము
హిమలెల్లయునూహ [illegible] మూర్జ్యమునను వి[illegible]ంచ [illegible]మాకుదిసేకముగను॥

కాళియునివాక్యం . ద్విపద

తప్పకవినరతద్దయునుప్రత్యాభి । వర్ప్రసామ్య[illegible]లు దివ్యంబమ్మెపెలుగ
విష్ణుదైత్యారి[illegible]పసాయు । కృష్ణాభ[illegible] [illegible] లి[illegible]
తామహుడుగతై నాతనికిమరీచి[illegible]
పునకుదక్షబ్రహ్మపుత్రికత్రిదశ । మునబహుసంతానములుగలిగినందు
కద్రువయనుదక్షకన్యకేనంద్రు । భద్రుడనంతసుప్రవరుడముల
తతివాసుకై రావతము [illegible]ండు । ధృత[illegible] ఫణీంద్రులుబుట్టిరంను
వాసుకీనాగత్రివంచోరగేంద్ర । భాసురవంశుతై వర్ధిలిరనేక
భుజగేశులును శేషభోగిరాడ్మొన । నిజకులంబున భూరి సిరిహానైసన్న
గాధిపుల్గలరు వారందరిలోన్నుప । సాధుడనై నేను జగతిచెన్నొంది

౩లిగిరత్నాకర ద్వీపంబునందు । గలచక్రికులకెల్ల కర్తనై పద్మ
పుటాలనుదీర నద్ధముననుచు । భూపంచకమునుసంతోషింపనిత్య
లసిగనుండు పృథ్వీమిట్టదొడ్డి పురిరామదాస ప్రభునిచాలదలచి॥

ద్వారపాలకుని వాక్యము.

॥ పన్నగపతినీచరితము విన్నంతలో కర్ణములకు విందైతమది
యోన్నతమతనామంబును తిన్నగవినగోరెనిపుడు తెల్పగదయ్యా॥

కాళీయునివాక్యం - దర్వు.

కుండలినంశాబ్ధి హిమకరుండనూ । మాన్యాంశసముదే దవ్యకాళి
ముండనూ । చండవిక్రమోగదండ మగసితాఖంట నానాదోర్దండము॥డలుడ
౦॥ నిటలనయనోత్సాహ నదర్మండనూ । సంఘటికి నిజముండాని మదక్ష
ండమూ । దెబ్బవిషపట పటలగటుల । చటులచిటిచిటుల బొమ్మజే
మగల ॥కుం॥ ద్విరదరిపువనసుశౌర్యమీనసుండను । భాసురరణాద్భుతభీమ
హాముండనూ । నరులసురలతమి చెరులకరులఖగ ; వరుగిరు అధృతిదో
లజేయగల ॥కుం॥ వసుధమిట్టదొడ్డిపురిరామదాసుని । మానసములోనెల
న్న శ్రీనివాసుని । అనిమిసిక నసలెన్నగ కొసరిపద ॥ కిసలయ ములుకను
గొసలదలంచెటి ॥కుం॥

కాళీయుని మంత్రి కొనియాడుట.

కీర్తన - చౌకతాళం.

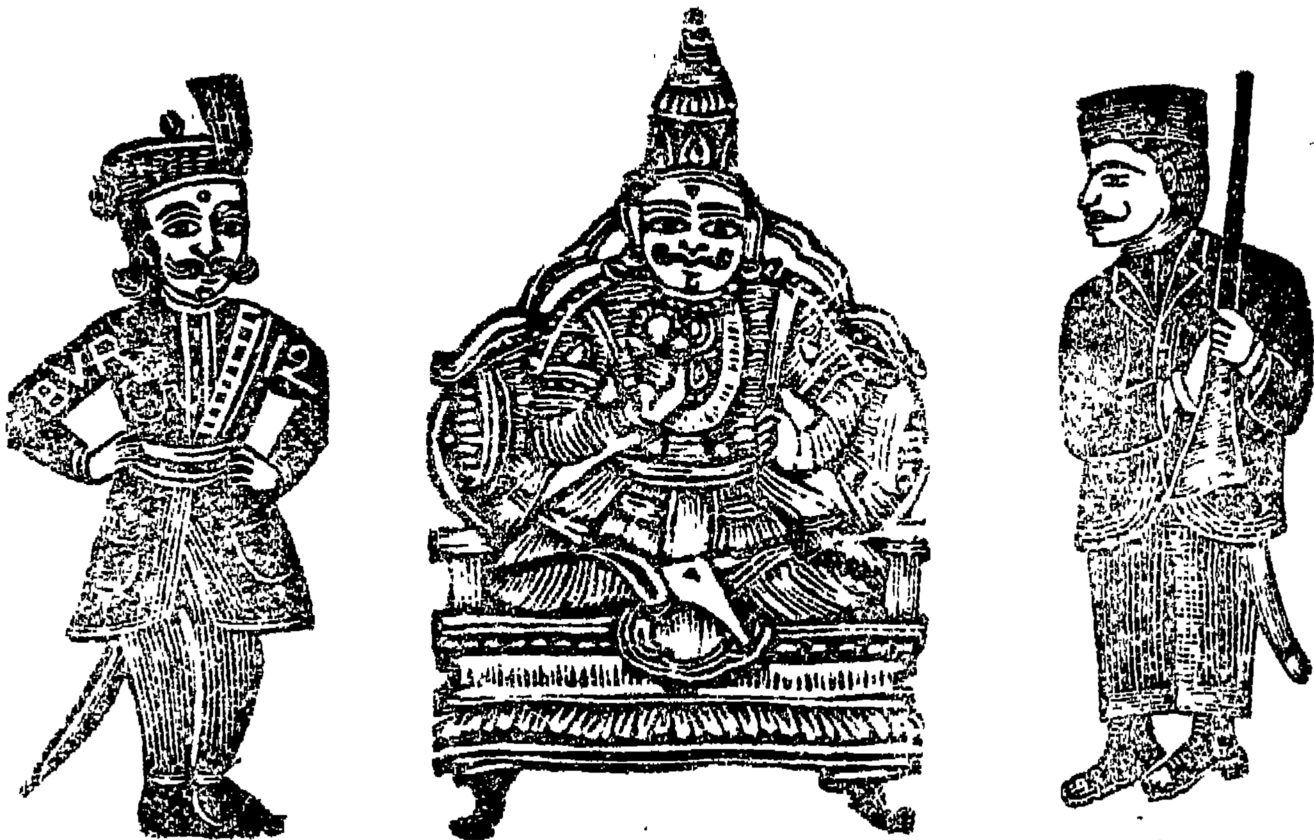
కాళీయాఖ్య పరిపూర్ణా । కదసదాక్షిణ్యా । వ్యాళవంశశ్వరేణ్యా
ణవీరగణ్యా ॥కా॥ సకలసూరలలామా । శాత్రవభీమా । కుసుమారాకా
కాను । సుజనాభిరామా ॥కా॥ ధరమిట్టదొడ్డిపురి । ధాముని కోరి । స్మ
ణజేసెడిభూరి । శవినయచారీ ॥కా॥

కాళీయుని దర్వు

కీర్తన —ఏకతాళం.

బిలేశమోంద్రమనగా। సుమనోజ్జ్వలాభి సాంద్రిదగా । హాలహాలలో
గపటరానిలమునస । కలారిచయములగలిగింపజేసెడి ॥బి॥ సురాసురలక
౩ ॥ భుజక్రౌర్యరాజయయభిన్న । పరుండనై పణి వరూణినిలతోడరత్నా

బి॥ సరోజాక్షులందు । స్మరసుందరుండవై యుందు। ధరామిట్టదొడ్డిపురిరామదాసు । శరణ్యానెద సంస్మరింపుచుండెడి ॥బి।

మంత్రి సభ చేయుంచుట

ఆటతాళం.

సభజేసికూర్చుండీ। భోగీశదాసములన్నిటిచెండుడీ । విభవంబుగను పుంగ వేంద్రులానక్తిచే। శుభశాసనములు భాసురముగజేయగ ॥సభ॥సుందరమణులాడాగా । కాకోదర సందోహముసువేడగా । వంది మాగధశాస్త్రవాదిగాయకులంత । సందాడిగను తద్యశస్సుకీర్తించగ ॥సభ॥ హితులుగై సేయగనో । చామరుధీమతులెల్ల వేయగనూ । క్షితిమానవులు నీవిచిత్రంబుగనుచాల । నుతియించిసుంచి కానుకలం దివ్యగదివ్య ॥స॥ రామదాసునుభూరి । సవ్యుఖ్యమొసంగె శ్రీమిట్టదొడ్డిపురి। హేమాంబసపుదయం బెలమితోనెలకొన్న । కోమలాంబుదవర్ణు కోరినుతింపుచు ॥సభ॥

వ॥ అయ్యావసరంబున కాళియరాగుండు సింహాసనాసీనుండై మంత్రితో యేమనుచున్నాడు. దర్వువాదం.

కా—రుధిరాక్షవినరా । నెమ్మది కోన రూఢిచేగసగా । అధిక తేజోవంతమ మరలోకములలో । పృథుయశస్కుడనయ్యిపొలుపొందుచుంటిని॥

రు—సుధశేశధైర్య భాసురవీరగుణ్యా ప్రచార్య । పిధువిరాజిత కాయవేసు కతొవిందు । నిధమయ్యెదోనేడు విన్నవించుడివిందు॥

కా—యిలలోనాకడిమి । బల్మికిమానవులు భీతిబొడమి । నలువొందవారి ప్రాణములుగాచుకొనంగ । చెలరేగిమనకేమిచ్చెదరో వ్రాయుచు వివా

రు—బలువేడ్కతోను । దేవ్వేదవ్యాకులమంతమాను । నెలకొక్కసారి మానితభోజ్యములు మనకు । నలనొప్పయొసగి దివ్యాత్ములై నుండిరి

కా—అవనిజనములు మనకొసగెభోజ్యారెప్పణములు । సవినయంబుగమాకిచ్చుటికి బంపకవాటి । నెవరనుభవింతురా విధమేర్పరించుమి॥

రు—కువలయమందు । మనలగాచుకొసారమిందు । ప్రవిమలంబుగనిచ్చుభక్ష్యాదులనువక్షి । ధన్యునికర్పించి తద్దయునొప్పచున్నాము॥

కా—హీనవిచార । నీకపటంబు కేమనందురా । మానుగనాభూమాన్యతలెల్లపుడు । వైనతేయుడు మెక్క వాడెవ్వడో తెల్పు॥

రు—నేనొక్కరుడనూ । గాకఖిలధరణీశులనందరనూ । పూనిమిట్టదొడ్డి ప్రారిశౌరితురగముకు । దీనులై యిట్లువర్తిల్లుచున్నారుసుమ్మీ॥

క॥ జనులెల్లమనకునొసగెడి ఘనమైనయిరెప్పణములు ఖగపతికినిమీ రొనగూడిఁయిచ్చెకారణ మనమానుతేక తెల్పుమామంత్రియికన॥

వ॥ అనిన మంత్రియేమనుచున్నాడు

క॥ ఉరగవరారెప్పణములు గురుమునికివకెట్లు యింతకాలముధరనీ వరదుగి బ్రికుకున్నాడవొ స్థిరముగ దెలియంగలేనేదిత్తములోన॥

కాళియునికి మంత్రికిని వాదము ఆదితాళం.

కా—ఓరిదురాభిచారమాను యీవాక్యములన్ని
ధారుణితలమునందునేను । కారుమీరు మొనగాడనుండగను
భోరుపక్షిసిబొగడనేటికిర ॥వో॥

మ—దూరభారము తెలియకాను గర్వోక్తులిట్లు ।
సారేకుబలుకగానేలనూ । భూరిశౌర్యదర్పుడు యాశకుని
వీరునితోతగవిక వలదంటేను ॥దూ॥

కా—నన్నుమించినయట్టివాడ । ఇతఁగంబుననుబల్
జ్వరంగంబునందువోడ । కన్ననములోకంబుల నయినను
హెచ్చున్నతవిషతతినొంచి చేసెదను ॥లో॥

మ—పన్నాగధీశయిట్టులాడా | తగదునీకన్న
ధన్యుడాపక్షిరాజుచూడా ! మున్నుబలారియమహాఘువీర్యసం
పన్నతగెలచిన బాహుబాదయ ॥దూరబౌకము॥

కా—పాలివారిని పెంపుజేసి ॥ మాట్లాడకురనా
పాలిబలమెల్లగీసివేసి | చాలుచాలునీసాహసమెల్లక
రాళవాళబిదురంబుఃతీర్పొదఃవోరిమరాభిచారమాను॥

మ—గెలిచన్నిందువేగజేసి | చెడుకార్యము
దుశ్శీలాజేయకుమెదద్రోసి | లాలితమిట్టదొడ్డిప్రోలునివాసుని
లాలనార్వమునులఘ్యపెట్టుమిక | దూరభారము॥

వ॥ అనినకాళియుండు నయనంబుల విస్ఫులింగంబు గురియ కో
పోద్దిపితమూఃనుండై యేమనుచున్నాడు

క॥ పగవారలనీగతి గొప్పగజేయుచునన్ను మానపరచితివిక న
మ్మగరాదునిన్ను సభలో తగదికపోహిమ్మదుర్మదకృతజాలా॥

వ॥ అనిన సంత్రి యేమనుచున్నాడు.

క॥ ఒడయుడయధికనిలోకదు వడికంటకమెుంచనలదు వలదంటెను చే
టుమగకదలచితివిక నీయెడనుండగరాకు జనియదెయ్యాడకైన॥

వ॥ అని సభామందిరంబునుండి వెడలిపోవుచున్న రక్షనయనునిం
గనుంగొని నజ్జకుంజని కాళీయుండేమనుచున్నాడు.

కాళీమునికి మంత్రికి సంవాదం.
ఆదితాళం.

కా — యెందుబోయెదవుమంత్రి యేమనంటిని | పందిమాగధమిళింప బృందముచే సందడిగలమన్మందిరంబువీడి ||యెం||

మం — సందేహమేమిచాలుచాలు పోవయ్యా | ముందునీవుసభదిమందిలోన బహునిందవరచిన వగలెందు కాకుమరి ||సం||

కా — వైనతేయమునితో చెలిమి వలదనలదంటె మానసమునపలుమారుకలగి సభలోన మమ్ములను రోసివేగయిక ||యెం||

మం — నీనేర్పుదెలసెనేనురానుపోవయ్యా | హీనభావమున పెడలుమనుచునగ బూనిపలికితుదబొంకనేమిటికి ||సం||

కా — నిన్నుయెడబాసి యెందునిలువజాలను చిన్ననాటిపెనుచెలమిదలుపకనె నన్ను విడచి సందనంబుదాటియిక ||యెం||

మం — తిన్నగమిట్టదొడ్డి దేవదేవుని పన్నుతించి విరసంబులేక తమసన్నిధానమునను జయదెంచితినొగి ||సం||

వ|| ఇట్లుమంత్రి కాళియోరగునిచే నభిమంత్రితుండై గరుడునిచే నాగేంద్రుండు చెడగలండని చింతించి అంతఃపురంబునకుంజని పద్మగంధితో యేమనుచున్నాడు. దర్వు వాదం

మం — యింతివినవమ్మ సంతోషముగను
విన్నవింతు యీవిధమెల్ల శాంతిమీరగనూ ||యిం||

పద్మ — మంత్రివరయా వృత్తాంతక్రమమూ
నాథాపంతము దీరవంతదెల్పుము ||మంత్రి||

మం — నీదుపతితాత్సుకానీతో కంటుదలచే
యిందుచేపుర్వేశులకే చేటురావలసె ||యిం||

పద్మ — వాదమేలయా వైనతేయునితో బూనె
పోదుగామంద్రాల పతిధైర్యమతితో ||మం||

మం — మానవులోనంగె మాన్యాత్రకోరకు
మనసులోవైరముగలిగె భోలాక్షిదోరకు ||యిం||

పద్మ—తానిటులఁజేయ తగదంచు వేడా
వేడ్కతో నీకు దెలుపాగదో చాగ ఖేదా ॥మం॥

మం—యెన్ని విధములఁ నేదెల్పినాను
వినదు కన్నియ యిక యెంతః నిజెప్పుదునూ ॥యిం॥

పద్మ—పన్నాగనుఁబ్రోవు పాహివినాశా
నేరామెన్నకుమని తల్లుమిట్టదోడ్డీశా ॥మం॥

వ॥ అని పద్మగంధి వధూమణులంగూడి సభామంటపంబునకుంజని భర్తతో వందనపూర్వకముగ యేమనుచున్నది.

క॥ వందనమయ్యా మనోహర వందనము భుజంగవంశ వార్థిహిమాంశా
వందనము హాలహాలాధర వందనము శరశ్చంద్రకుంద వర్ణఫణీశా॥

కాళియునికి పద్మగంధికి సంవాదం.

యోలలు

కా—ఇందీవరాక్షి నీమదిలో సందేహ మించుక లేకనుందికము కేతె చనేటికి
ఘనులుండగనుయిందు రాదను నామీబోటికి ॥యిం॥

పద్మ—సందేంమరుచిగాంగా వినునా డొందామూలో
వినుతింపుచును యెందుబోయిన యేమితో చాదు
సత్యంబులేని సుందరులకాలాటి మోసాము ॥సం॥

కా—తరుణినీవాశినమాటపరమధర్మోక్త్తలెకాని । గరితలును బెకడొందిరా
గానూ । రానేల నేడా కారణము దెలుపవే వేగనూ ॥యిం॥

—ప్పిరుగేశఖగరాజుతో నీవరుదుగ నిగబూనియున్న। తెరగునేవివినియు
దువచ్చితి । వచ్చినాపదిలో వెరగుపడి శరణుజొచ్చితి॥
—దిగురాకుతోడి ఖగమెంత మంగటిగేలవాశించు యిపుడు । దిగులునీ
మదిజెందియున్నావు నను గెల్చువారు జగతిలోలేరనుకొమ్మనీవు।
—అతితంబుగమిట్టదొడ్డి నగరిశౌరి తురంగామముతో । తనవుమీకేల
యేలాగలిగెను వ్యాదయేశ్వేలా యీతెగువనాకికి దెలువువేగాను॥
వ॥ అనిన భార్యతో భర్త యేమనుచున్నాడు॥

ద్విపద.

౦గివినవెనిక్కముగ యీవార్త । పనిబూనినీకు యేర్పాటుగావింతు
లో యాధీరవరులెల్లనాడు । అసహాయవీర్యంబు కాత్మలోవెరచి
క్కసారి మానితభక్ష్యభోజ్య।ములుగాగబహుమానములు చెట్లక్రింద
గ వాటినన్నిటిదెచ్చినాను । శమభక్తినిచకదుమ్మర్మలైభోగి
ంగరుమసికినిపాకారణంబుగను । మనమునభీతిల్లి నూరునచ్చుటయు
ంజెంసియిప్పుడు వలగటంచు । వారిండిశినిగాన వనుధమిట్టదొడ్డి
లారితురంగమైనట్టి । పక్షికినేనేంభయము మొందగలను॥
వ॥ అనిన పురుషునితో సధూమణి యేమనుచున్నది.

త్రిపుటతాళం.

భుజగాదిపమునుపటివలె యావ్రజతికియొనగేటికివి । విజతమునిగా
వించాబోకుమి । గరుడునితో నీవు నిజముగనుకంపైతెగాకుమి।
–గజరాజయానా నాతో గజిబిజిని మాటాడనేల విజనాపతిని యు దల్తునూ
రణరంగమునను అజహరాదులను గెల్తును ॥గజ॥
శూరాగ్రాయెవ్వరిలేని ఘోరాపగ యేలానీకూ । దూరాలోభారము జూను
మీయావంత మెల్ల పారిపోగా విడనాడుము ॥భుజ॥
.నారీధరలో నావంటిపిరిలె దైనాలేక యీరీతి హాయముంను నూ
బలవంతుడనై పోతీయసిపుడూరకుంచును ।గజ॥
శాంగ్రాబలవంతులతోటి పంతమాడుటతగదు శాంతామొది యీ
వ్యాకానూ యీలేనిపోనివింతా నేజూకజాలనూ ॥భుజ॥

కా—యింతిమిట్టదొడ్డిపురి కంతుజనకునిసాక్షి చింతనెమ్మదిలో నొందక
గరుడనిపాలపహారియింతు కటుకీర్తి జెందాక ॥గజ॥

వ॥ అనినమనోహరునికి మంజులవాణి యేమనుచున్నది.

సీ॥ వినరుమహాత్మ్యంబు వినవయ్య ఫణిరాజపరగమూతంద్రి జెప్పంగవింటి
మల్లిశాసనముతద్దయుగల్గి జలధిలోగలనివాదులను శీఘ్రిముసుమింగు
గజకూర్మములరేను కంబునుయొక్కటబట్టి కుప్పించిపుష్కరముకెగసె
అఖిలనదుల పుక్కిటదుంచినవలుకల్లార్చి సురయంతాత్రిహీనకట్టకూతె

గీ॥ దివిజపకుగెల్చి యమృతంబు దెచ్చిక్రాద
వేయునకొసంగి తనుగన్న వినుతభూరి
దాస్యమునుబాపె నిదిగాక ధైత్యభేద
సాహసంబయ్యె నతనితో వలకుకంటు.

పద్మగంధికి కాళియునికి సంవాదం

ఆటతాళం.

ప—వలకువలదయ్యా భోగివర్యా । నావాక్యముమదిలో
దలపవెందుకు నేరుధైర్యా । బలవిరోధిదేగల కులిశాద్రుని
దొలగించిన పులుగురేడుతోలసగ ॥వలదు॥

కా—చెలియవేవేగయిందురాకు । పగతుని నాయెదుట
చెలగిపెంపెత్తుజేయబోకు । వదలువిణిముల దుముకులుగలపలుకులు
బలికితెనినుధూతములగూల్చెద ॥చెలియ॥

ప—శరణుకోపించ నేలానీవు సంగరమందు
యూగరుడా మందునిగెల్వలేవూ । వురగనికరముల పొరిగొనగను
హాని వలమువడిసె ఖగవరునితోటిపగ ॥వలదు॥

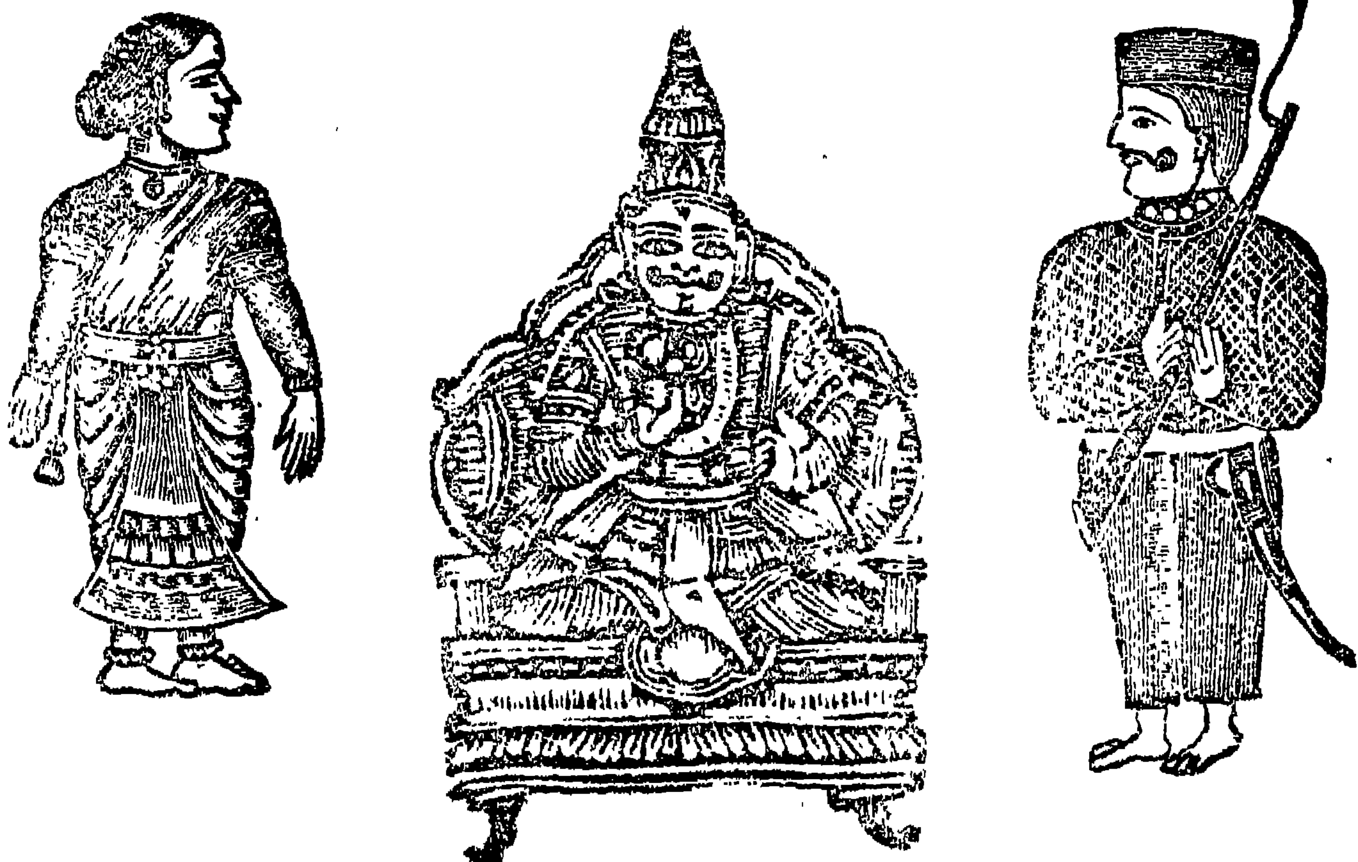
కా—తరుణినినునమ్మరాను తెలసె వయిరులబాగజెటి
పరమారిరాలవంచుదెలసె ధరణిమిట్టదొడ్డి
పురిహారితురగము । కొరకునిన్ను త్వరగబరిమూర్చెద ॥చెలియా॥

వ॥ ఇట్లుపన్నగేంద్రుండు యోషాభాషణంబులను ధిక్కరించి మం
త్రితో యేమనుచున్నాడు.

॥ ఇదిమంత్రినన్ను వంచన వెదలేకనుచేసిపరుని వినుతించెనుయీ
సుదతీ తగదిటనుండగ సదనము వెడలంగదోోచి చయ్యనరమ్మా

వ॥ ఇట్లు కాళియుని యాజ్ఞ సిరసావహించి రుధిరాక్షుఁడు పద్మగంధి కేమనుచున్నాడు.

॥ తనమంకుతనకెపిమ్మట పనికామిణి దెలుసుకొని వాదించకే నీ
అనుకచెలులతోలంతిక మునకేగుమి పరుడుకోపమునుజేసెగక

పద్మగంధికి కాళియునికి మంత్రికి సంవాదం రూపకతాళం.

స్మ—చిలువరేడుకు మంత్రిశేకర సీతియు
పొలుపొందదెలిపిరా పొమ్మివేవేగ ॥చి॥
—సకలోపాయనములకలకు నాధిపునికిచ్చి
ప్రకటితంబుగ మేలు బడయాడిరాజా ॥సక॥
—వికటాత్మనీవెంత విన్నవించినగాని
వోకసారికయిననే నొప్పనీమాట ॥విక॥
—వెలదిరోనేనెట్లు విన్నవించినగాని
అలపన్న గేశ్వరు డాలకించాడు ॥వెల॥
స్మ—తిగదన్నపనులు జేయగరాదందురుబుధులు
నగుబాటుగాబోకు నామాటవినుడీ॥

కా — మగువానిను మదిలోననమ్మగరాదు పోపొమ్మి
ఖగరాజునవిలోన ఖండించగలనూ॥
పద్మ — మంత్రియింకొకసారి మనుధీశునకునీతి
మంత్రించిరిపుతో పగమాన్పుడిప్పుడూ
మ — బలవంతుతో భూరి చలము జేయుటహాని
గలదంత్రుణనామనవి కరుణించుడికనూ॥
కా — యిలలోననుబోలుఘనుడెందు లేడనుకొమ్మను విశ్వా
పులుగురాయనితోటి పోరుబెంతరా॥
మ — శ్రీమిట్టదొడ్డిపురి స్వామిసాక్షిగనేను
సీమనోహరుడు వీడింతిపోదలచే॥

వ॥ అని మంత్రివాక్యంబులువిని పద్మగంధి వాదయుటాపంబడ ని తెరంగెరింగి వయస్యలతో స్వకీయ గృహంబునకుజనియె కాళియుడుశోగి తాత్మునితో యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ రక్తలోచన మనకువల్లవ్వులు వెరచి
యిచ్చుమాన్యతలాపక్షికివకనాకు
దెచ్చియివ్వడి వాటికయి తిరిగివాడు
వచ్చితెను గూల్తుయునిలోన వయిరమూని॥

వ॥ అనిన తాత్ముండు వృక్షంబులక్రింద గోపకునిచేనుంచబడిన భక్ష్యలేహ్యాది భోజనంబుదెచ్చియిచ్చిన మహామద పిశాచగ్రస్తుండైన కాళియుడు గ్రహించుచుండెనంత॥

గరుత్మంతుడు రావటం.
దర్వు - కీర్తన.

సంతోషమునచక్రి చెంతనున్న సువీర్యవంతుడా। నేగరుత్మంతుడరా॥
౧॥ మున్నుపయోధిలో నున్ననిషాదుల। నెన్నిమ్రింగినను ప్రసన్నుడరా॥ ౨॥
చెచ్చెరచనిదంతికచ్ఛపములనోట । గ్రుచ్చిభక్షించిన స్వచ్ఛుడరా ॥౩॥
జంభాంతకునిచేతి దంభోళికెదరివి । జృంభించెట్టి దోస్తంభుడరా ॥౪॥
రామదాసునేలే శ్రీమిట్టదొడ్డిశు ప్రేమయొగొన్నలలాముడరా ॥సం॥ ౫॥

సూత్రధారివాక్యం

క॥ దిక్కరులు భయంబొందగ రెక్కలువిరళించినంత రీతుంబుననే
డక్కనజనివిచ్చేసిన పక్కికులశ్రేష్ఠి నీప్రభావముజెప్పుమా॥

గరుత్మంతుని వాక్యం.

సీ॥ ద్వారపాలకవినర దామోదరునిబొడ్డు తమ్మిగోబొడిమె పద్మభవిసూతి
ఆపద్మజునిపుత్రుడగుమరీచిఋషి తామహాత్ము కశ్యపబ్రహ్మమజ్జనకుడు
దక్షప్రజాపతిసుతామణియగు వినుతాదేవినన్నుగన్న తల్లిపంక
జాతాప్తునకుమిగుల సారథ్యమునుజేసి రూఢికెక్కినయపూరుడుభ్రాత

గీ॥ సురవరునినభర్తోన పూజ్యుండనయ్యి
మాత్రుదాస్యవిముక్తి ధీమంతునయ్యి
ఆదినారాయణుని వాహనంబునయ్యి
దనరునాపేరువిను గరుత్మంతుడనురా॥

చర్వ. కీర్తన.

ఖగేంద్రుడను వినురా। రిపుకరి మృగేంద్రుడనురా। నగారిపురిని లోనగాకొడకను। అగోచరామృతము గాంచి తెచ్చిన ॥ఖగేం॥ నరుల్ విను తినల్ప। ఖచరామరుల్ బూరికొల్పా। ధరాధరులజిజ్జరాదిప్పించెరాంబరమున కెగరాజిమ్మగల ॥ఖ॥ బిలేశయుంబులనూ। ఘుసియులోనలింపుజేసెదనూ। చలంబుమదిరంజిలంగ పర్వాఖులనోట వ్రక్కలించివయచిన ॥ఖగేం॥ నిరంతంబుగను। మిట్టదొడ్డిపురంబు లోపలను। స్థిరానందమొంది రామదాసుకు। వరంబొసగ యుండిరేశుడలచెటి ।ఖగేం॥

మంత్రికొనియాడుట కీర్తన.

పక్షికులాబ్ధిసుధాకరం। నాగభక్ష దేదీప్యప్రభాకరం। అక్షీణబలనీనరక్షరక్షసమూహా। శిక్షకారుణ్య కటాక్షవీక్షణదివ్య ॥ప॥ వినుతవధూమణీనందన। భూరివినయనిషాదాళిగంధనం। అనగప్రమోద పావనపావకజ్వాలలను జల్లార్చిన భక్తావనభూరివిక్రమ ॥ప॥ శ్రీమిట్టదొడ్డిశువాహనం। చిలుకరామదాసానందజీవనం హేమధరాధర సోమసియామక స్థేమమహామృదు నామకృపాధి ॥పక్షి॥

గరుత్మంతుని వాక్యం.

గీ॥ వినరధీమంత రమణకద్వీపమందు
సర్పములునాకు భయమొందిజనులుతమకు
యిచ్చుమాన్యతలెల్ల నాకివ్వగలరు
గాన జనియెదనటకు శీఘ్రముగనిపుడు॥

వ॥ అని పతత్రివరుండు రత్నాకర ద్వీపంబునకుంజని పన్నగంబులతో యేమనుచున్నాడు.

గరుత్మతునికి సర్పములకు సంవాదం

గరు—పన్నగంబులార ప్రాభృతములువేగదెండి వేడుకొండి.
సర్ప—పన్నగవిను పక్షిపాలభోజ్యములింక లేవు మమ్ముబ్రోవు.
గరు—యిందులేకవాటి నెవరనుభవించిరికోరి తెల్పరోరి.
సర్ప—కంధిగంభీర మాకాళీయుండుపహరించెను వేవేగాను.
గరు—కాళిమోరగు డేలగర్వించి యీలాగుబూనె నీతిమాని.
సర్ప—బాలార్కతేజ యాపంతమెయ్యదో మాకుయేమితెల్సునుస్వామి
గరు—క్రూరాత్ముడగువాని క్రొవ్వడగించకమానా ధాత్రిలోనా.
సర్ప—ధారుణిమిట్టదొడ్డి ధామ డెగతి మాకుశిరా కీలేజాలా.

వ॥ అనిన ద్విజిహ్వగంబులకు పతంగరుం డేమనుచున్నాడు.

గీ॥ పాపలారనాదు ప్రాభృతంబులుగొన్న
కాళియుండుయెచట గలడొనాకు

విన్నవించుచున్నపుడు వినిపించరేని మీ
గర్వమణచివేతు కరుణమూని.

వ॥ అనిన భుజంగమ్ములు భయకంపిత మానమానసులై గద్గదస్వరంబున నంగలింపుచటుల విహగేంద్రునితో యేమనుచున్నారు.

క॥ ఆయ్యా దేవరవాక్యము లియ్యెడవిని భయముదోచె నెడ కాళియుడ
కాయ్యములో వసియించును చయ్యనవిని మమ్ముబ్రోవు సగుణవిచార

వ॥ అనిన విహంగాధిపుడు కాళియునివద్దికింజని యేమనుచున్నాడు.

పంచచామరం

గరు—మురాభిచారసేవ్రబల్ మదోగ్రకారివయ్యునా
అరిప్పణంబులుక్ నివారణంబొనర్చి మెక్కియే
తేరంగునిల్చి యుంటివో మతదియ్యభూరిశౌర్యముక్
తరంగజేతుజూడు పెద్దధైర్యముక్ చెలంగగక్

వ॥ అనిన విహంగభర్తతో భుజంగభర్త యేమనుచున్నాడు.

పంచచామరము.

కా—ఎవ్వడవ్వరసీవు నేడనేక గర్వమొందుచుక్
దవ్వనుండకేలయిట్లు దర్పమానసుండవై
చివ్వజేయలేక బల్వచించనేలరోరినీ
క్రొవ్వడంతుచూడు నేవరుంతితప్రదుండనై ॥

వ॥ అనిన నాగేంద్రుతో నాగభక్షుండేమనుచున్నాడు.

గరుత్మంతునకు కాళియునకు సంవాదం.

ఆదితాళం

గరు—పురగానినుబరిమార్చలేక నేమాన
నెమ్మదిలోపల నా తెరగు దెలియుక నున్నావౌరౌరా
సురగరుడాడొప్పరపరులగయుగ శిఖిరవాలంబుల గొరికినరిణీ ॥పు॥

కా—గరుడాపోరాడుదమిటు రారమ్మిభయమొందక
నాబల్కరలాఘవంబు జూచుకొన్ముు । నిరతముగలవరు
అరబలమొనవగ । నెరుకల మరిమురితరిగి వేసెదను ॥గరు॥

గరు—త్వరగనీకన్నులకు మదమెక్కి గర్వాంధుడవై
మత్సరవిందు చయములన్నిటిమెక్కి । పరిపరివిధముల మొరగితేనవ
సుందరమున జెడయొటకురకినతురుముచు ॥త్వర॥

కా—నరులూమాకొనగె యక్షప్రణములు । నీయుబ్బసామ్మయే
కరణిమొనగితి నీభక్ష్యములూ । పురహరవిధిసుర
వరులెఱకరిగిన । గరళందనములగరత్వంతుపను ॥గరు॥

గరు— దురితాసీనరివారల గనలేహా । అందరికన్నా బల్
బిరుసుగలవాడా ననుకున్నాన । తెరలకమిక్క దొరికితివిర
జిరజిరద్రిప్పుచు సకరరవర చెవల ॥త్వర॥

కా—సరెరానీమహిమలు దెలిసెనుగాని । శ్రీమిట్టాదొడ్డిపుర శౌరి
హాయనావేనలమీని । కరుణరుదుగ యుటకరుదెంచెవమది
వెరచిమరల జనకకుర బ్రిమార్చెద ॥గరు॥

వ॥ ఇట్లు శిథిలఫణావళుండై కాళియుండు ఖగేంద్రునకోడలి తా త్ర్యజనింజేర్కొని॥

క॥ వినుతానుతనీవిక్వుడు కనలుచునేనోడిపోనుగాని యిచట ము ఘ్నసేనలగొనివచ్చియుఅనిసల్పెద యింకనిల్పు మంతటిదనుక॥

వ॥ ఇట్లు కాళియుండు బలుకంబకు మిథ్యాపౌరుషంబు నిజంబు గాదలంచి ధర్మయుద్ధపరాయణుండుగాన గరుత్మంతుండు ఆటులనె సేనా సమేతుండవై రమ్మిపొమ్మనిన దండశూకుండు వల్లెయని తొందరపడుచు బ్రతుకుజీవమా యనుకొంచు స్వకీయమందిరంబునకుంజని మంత్రినిరావించి మంత్రితో యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ మంత్రివరనీవుదెలిపినమాటలెల్ల వినయముగవినక నేనెంతోవిఱ్ఱవీగి వతగవర్యతో నేపోరి బ్రతికిమళ్లి వచ్చితినియిక నెట్లు యావలివిధంబు॥

వ॥ అనిన మంత్రియేమనుచున్నాడు.

గీ॥ భోగివరపక్షిపతికి ప్రాభృతముఎల్ల
మున్నుయిచ్చిన మాడ్కినిమ్మగనొసంగి
ప్రాణములుగాచికొమ్మంటె బహుగతులుచు
దూరితిరియిట్లగుట కేమిదోచదిపుడు

కాళిమునికి మంత్రికి సంవాదం ఆటతాళం.

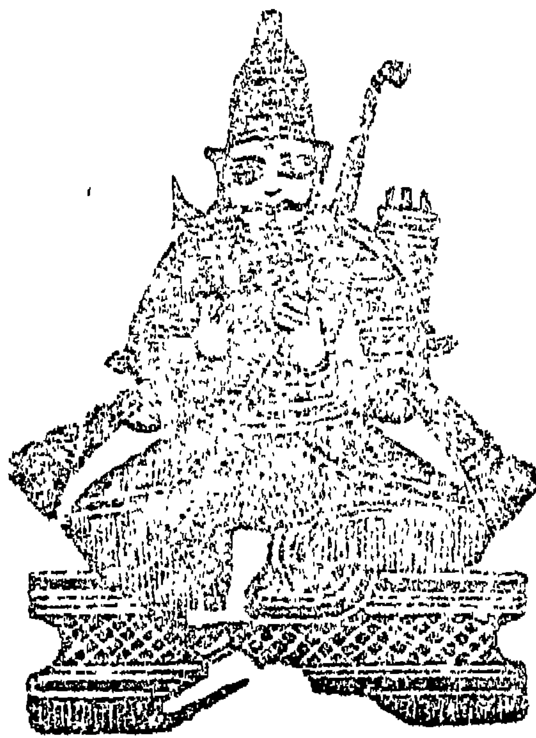

కా — యేమి సేతునే నిపుడు ధీమంతా । యేమిదో చాదు వినవోయి యీవింతా
మ — ఆమహానీయు నసిలో యేరిసి । తామునించి [illegible]గము జేసినాడూ॥
కా — పక్షి రేదు నకోసము కోర్వ్వకింపు ॥ దక్షి నస్త్ర సుదర్శనగాక ముందూ
మ — వృక్షమిగిలి దేక్షుణ నివారిసిన్రా । గ్రక్కునా మొట్లుగదలి వచ్చినావు
కా — ఇనికమలగూడి అయదైతునని । పోనరు నేభాంకి వాదగి వచ్చితిని
మ — మొసలతో మల్లి మఖ్యానికడకు । జనపువద్దనగ జనినీవు చెడకూ॥
కా — యింమనుటివా నే తెంచిద్మంచు । యెంమబోదు నాకిక విన్నవించు
మ — పొంగ మెందుబో[illegible]నాన్నటేక । అందు జెలికి యూయునబబూను॥
కా — వొప్పుగను [illegible]మె మొనేమా ।
తప్పకను దెల్పిదయు నా పైచూడూ.
మ — మెప్పుగను శ్రాత్రిపుట్టి దొడ్డివాను । గొప్పంచుడు నెట్లకో యేమి దెలుసు

వ॥ అని మంత్రి శేఖరునకు భోగిశేఖరుండేమనుచున్నాడు.

గీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] చూడనయ్యా॥

మంత్రికి కాళియునికి సంవాదం.

కందార్థములు.

మ — పన్నగాధిప నీవదిపరి । పరిగతులనుజిక్కి దుఃఖపడనేలయగో । చర
వాతగలను వినుమా । గరుడుడు జొరగానిస్థలము ॥దరువు॥ గలదో
క్కచోటా అదియొకరికి దెలియరాదాటా । అలజంబు ద్వీపమంద
లరు కాళిందిపై । వలినిపొంతక భూరి వైభవంబగుమడుగు ॥గల॥
కా — రుధిరేక్షణ సప్తపయో । నిధులనుగొని పుక్కిలించు నేరుపుగలదో
ర్విధుడై వయట్టి కైటభ । మధుహరతురగముకు చిన్న ॥దరువు॥ మడుగన
యెంతా । పక్షికిజొరబడరానిదింతా । పుడమిలో యదియట్లుబుంగు
చుండెదాని । పుడియాలో దెలుపుమి ఖగరాజునకుచిన్న ॥మడు॥
మ — మను సౌబరిమునియా । ఘనమాడుగున తపము జేయగను ఖగపతియం
దునగల్గు మత్స్యములకును । గొనిమెసగినజూచి మునిని ॥దరువు॥ కో
పింపుచూనూ । విహతికినిఘోర శాపమిచ్చేనూ । వోపక్షివర మళ్ళీ
యొకతేపై నీమడుగు । బాపుజేరితే వేసి తలవ్రయ్యలౌనంచు ॥కో॥
కా — ఓ మంత్రివర్య నీవు వ । మేమనిపొగడంగవచ్చు యిపుడానదికిన్ । కామిత
నవలెనంతిక హేమామాయ మునకు సేగి ॥దరువు॥ యికనాదుసుతులాదో
డ్కొనిరమ్మ యకళంకమతులా । ప్రకటామిత్రాదొడ్డి పౌరివాసుం
డయిన । వికచాబ్జనయనూని వినుతిజేయుచు నీవు ॥యిక॥

వ॥ అప్పుడు మనల్లకంటె నాగకన్యలవద్దికిఁజని యేమనుచున్నాఁడు.

గీ॥ కలికివినవమ్మ శరజాతగంధినీవు । చెల్లియాలఁగూడుకొని మహిశ్రేష్ఠుఁడుండు త్వరితముగరమ్మటంచు మోదముగనప్పు । డోలతారమ్మనంతోయంచేలనేను

వ॥ అనిన సోదరులతోఁగూడి పద్మగంధి పతియొద్దకుఁజని యేమను చున్నది.

పద్మగంధికి కాళియునికి సంవాదం

పద్మ—పురగేశ మమ్మింపుకొరకు యీసభలోకి
పరగబిలచితిరో యేర్పరచు మ్రొక్కెదనేను ॥పుర॥

కా—తరళాక్షినీమాట దెలుపా కెనేపక్షి
వరునిచే జెడిబ్రతికి వచ్చితియిప్పుడు ॥తరు॥

పద్మ—యిలలోప్రాణేశ నీకిలాగు యీయాయాసము
గలిగెనిప్పుడు తాళగలనెనెమ్మదిలోన॥

కా—నెలతయిదిగాక నేనిటనిల్వగానోప
పులుగు రేడుతో భీతిపొడమె నింతకుముందు

పద్మ—యిందునుండకమీరు యెందుబోయెదరయ్యా
సందేహమునులేక సరగూనజెల్పుమీ॥

కా—యిందీవరాక్షి కాళింద్రప్రాదినితీర
మందుగల మడుగులోనుండా మెల్లప్పుడు॥

పద్మ—వినుశాత్మజుండిందు వెదుకుచురాలేడ
మంమందునీకట్లు మరియోచించగనేల॥

కా—వనితపుట్టదొడ్డి పురివరుని వాహనమందు
మునిశాపమునుగూర్చి మొనసిరావెరచును॥

వ॥ అనిభార్యలకు యీమడుగువృత్తాంతమంత సవిస్తరంబుగ తెలియపరచి వారినొడంబరచి మంత్రితో యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ మంత్రివరసంతోయుంచేల మంజుగాత్రి మణులతోఁగూడికాళింది మడుగుకిపుడు
జనగవలెనసుమ్మితడవైతె శకునవరుడునబాగలదుగానమదినిబ్బరంబుదోచె

వ॥ అని గాళీయుడు పుత్రమిత్రకళత్రామాత్యులతో రమణకద్వీపం

బును విడచి కాళింగమడుఁజొచ్చి యమ్మడుగులో మిక్కిలివిషంబుగ్రక్కి సకలజంతు భ్రష్టుండయి యుండెనంత, అక్కడనైన తేయుండు కాళియుని మృపత్వంబెరింగి యేమనుచున్నాడు.

క॥ ఇచ్చటనిలువక కాళియు డెచ్చటగభయమొంది నేపలన్నిటికూర్చి
వచ్చెదనని పోయెనుమెటు విచ్చేసెనో తెలుపుడా హివితతినిజముగన్॥

వ॥ అని పన్నగులతో కాళియునివద్వ్యాక్రమంబున కచ్చోరువండికో పమనస్కుడై.

దరువు ఆదితాళం

దరాచారుడెందరిగెను । వాని తెరంగెరిగితె గుతెలియంగనూ।దురంబు లోనిర్భయుండయ్యెను । వ్యరాధినిల చెచ్చెరం దెత్తువన ॥ద॥ పరాక్రమముగ లవో హానిని । దబ్బరలాడి ముందరీపని । యెరుంగకనునా ... రెప్పణంబులు పరానగొనితున పరాజితుందయె ॥దు॥ ధరామిట్టదొడ్డి పురంబున । భాసుర భక్తమందిరంబున । నిరంతరము వెనయు రాఘునేంద్రుని । స్మరింపుచునువిష ధరు న్వాదికెగను ॥బురా॥

వ॥ అని గరుడామంతుడు నిజనివాసంబునకుజనియె.

యశోదదేవి రావటం.

క॥ శ్రీకమలామణివాసది నాకరకులభూష వాసవార్చితసుమన
శ్లోగదయాసాగరహరి రాకేందుని బాస్కరరామ రాజలలామా॥

కీర్తన - ఆటతాళం.

శ్రీరమాహృదయాబ్జ భృంగా శ్రీసీతారామా । సద్విచారసాగర గర్వభంగా శ్రీసీతారామా ॥శ్రీర॥ చక్రశూనుతుపారవిక్ర శ్రీసీతారామా భూమిచక్రపాలన కంజనేత్ర శ్రీసీతారామా ॥శ్రీకర॥ రావణాగర్వహరాదిత శ్రీసీతారామా । దేవదేవదీనవిశేష భూరి శ్రీసీతారామా ॥శ్రీర॥ శ్రీమిట్ట దొడ్డి ప్రోలువాసా శ్రీసీతారామా । చిబుకరామదాస మనోవిలాసా శ్రీసీతారామా ॥శ్రీరామా॥

సూత్రదారివాక్యం

క॥ ఇందీవరాక్షులెల్లను ముందర వెనువెంటరాగ ముదములరగ నీ
వింౘేగు దెంచినిలచిన సుందరి వెవరమ్మమాకు సొంపుతొజెపుమా॥

యశోదవాక్యం ద్విపద

కన్నియవినవె నిక్కముగ మాటయొక్క | విన్నపంబెల్ల వేవేగ దెల్పెదను
త్రిదశాలయముసాటి దేదీప్యమొంది | పదపడివెలయు రేపల్లెమాప్రోలు
ఆపురంబేప్రొద్దు ఆనందముగను | కాపాడుచుండేటి ఘనుడునందుండు
మన్మనోహరుడు సామాజరాజయాన | సన్మునివంద్యుండు సద్గుణాఢ్యుండు
చిన్నిముద్దులుగుల్కు చెలరేగుభాసు | రోన్నతుండయినకృష్ణుడుయస్మదీయ
గారాబముననేను గనిపెంచినట్టి | చారుసుకుమారుండు జగతిలోపలను
పొలుపొందుమిట్టదొడ్డిపురివాసునెపుడు | దలచుచుండెటియశోదదేవినమ్మ

చెలికత్తెలవాక్యం

క॥ శరజాయతాక్షినందుని ♦ తరుణీమణివాటమేలుదనరగపింటి
తెరవెళ్లినీదుమహిమలు ♦ సరగునవినుపించవమ్మ సంశయమేలా

యశోదాదేవి తెరవెడలుకీర్తన ఆదితాళం.

వనితా తెర వెడలివచ్చెదనూ | మునుకొనిశాంతసమోదకమోప్రియ
వినయవివేకము వెలయగసభలో | ననుప్రసిద్ధికెక్కి | మించిఘనులకెల్ల
మొక్కి | నేనుదినమునుమనమునపెనువిటిపద | వనజయుగంబులువినుతిజే

సియుటు ॥వనితా॥ సరసిజాక్షులందరూను । సరెసారెయనివేడుచూను । విరతకుసుమపన్నీరుమేనమరి । మరిమగిజల్లుచుమణిభూషణములు సరగునసవరించా । సురఖేచరులుమింటగాంచా । పరివరివిధములవరునిమహాత్మ్యము తరుణులకునుకరమరుదుగ దెలుపుచు ।వనితా॥ కామితాధనములనువీూరాకిలికికాంచనకాంతులూరా । రామదాసాఖ్యకవింద్యుడయ్యధర । శ్రీమిట్టదొడ్డిపురిజేరి చెలంగిన ।భూమిజాతిపతినిఘనతర క్షేమ యోగతతిని ।సామజవరదుని హేమకిరీటుని । నామమెపుకుమదినియపరిచియుటు ॥వనితా॥

సీ॥ శ్రీమదకరలక్ష్మీకరుండగు రామచంద్రుని పాదకంజాతములను
నమ్మికౌడీన్యసాన్వయమునకీరాజన కూరిమిగలసత్కుమారుడైన
కూచనయామహాగుణునిసిద్ధుశ్రేణి అధికసుశీలరామాంబయనుగు
కాయజుండఖిలభాగవతాగ్ర్యపాదసేవాసక్తడగురామదాసుశౌరి

గీ॥ హృదయమునజేరి పలికించువిధముబలికె
కాలియోరగుమర్థనగానయిందు
తప్పులుండినదిద్దివాత్సల్యముగను
బ్రోవుడనివందనముజేసెబుధులునినుడి.

చెలికత్తెవాక్యం.

క॥ గొల్లవధూతిలకములతో వుల్లాసముగలిగిమిగులనొప్పించేటినూ
తల్లినీపేరెయ్యదో అల్లనవినుపించువిందుమానందముగకా॥

కీర్తన-ఆదితాళం.

జీవితాక్షివినవోయమ్మా । నాపేరుయశోదాదేవి యందు రెముద్దుగుమ్మా ।భూవలయములోనావిభునకధికద । త్రాసదానముగసేవలుజేసెటి॥ జీవ॥ మొక్కవసక్తిగలిగిపతులా । దైవంబనుకొనికడుమ్రొక్కి పూజింపుచుండెసతులా । కక్కజమగుచేర్పుకక్క నయ్యదశ । దిక్కులుపూజింపుచుండెసతులా । కక్కజమగుచేర్పుకక్కనయ్యదశ దిక్కులంచుపెంపెక్కి చెలంగేటి ॥జీవ॥ బృందావనమందుభోగ్యముగనూ । విహరింపుచునుకాళిందితీరముయోగ్యముగను । నందాహ్వయగోవిందపతికిజయ మందవ్రతములింబొందసలిపెటి ॥జీవ॥ శ్రీమిట్టదొడ్డిపూరిలోనా । నివసించినట్టినీతారా

ములవేడ్కతోనూ కోమలజలదాశ్యామజితేయుని రామయమనుహరినా మమ్మ:దలచెటి ॥జీవ॥

చెలికత్తెలవాక్యం

గ॥ చతురాస్యునితననాభీ । శతపత్రమునందుగన్న జగధీశుడుయే
గతిఁపేతవంశమునసీ । సుతుడై జన్మించెదెల్పుసుదతిలలామా॥

యశోదవాక్యం ద్విపద.

మతిగల్గివినవమ్మమాయొక్కపూర్వ । స్థితివేడుకలుమీఱజెప్పెదానీకు
మున్నుద్రోణుఁడనే ముఖ్యనకేను । పన్నుగధరయనూ పత్నినినయ్యి
నుండఁగయొకనాఁడు నొయ్యనపద్మ । జుండువమ్ముకలజేరి నవ్వెక్కుచుబలికె
వినుముద్రోణుఁడనీవు విశ్వంభరమున|వనితతోమనుజుండవై పుట్టుమనుచు
విన్నవించినయంత వెరగొందిప్రియుడు । క్రన్ననబలికె నక్కమలజుతోడ
దేవదేవయాజ్ఞ తెరగునమేము । భూవలయమునందు బుట్టెదముగాని
వనజనాభునినాదు వంశంబులోన । తనయునిగాగతద్దయువరంబొసగు
మనినయాగాకయనియంబుజాసనుడు । జనినపిమ్మటద్రోణసకలాత్ముడికను
నందుడై పుట్టి నేనతనికిముద్దు ! సుందరినై తి యశోదయనుపేర
నదిగాకమావంశమందు కృష్ణుండు|నయ్యెనిరతంబురక్షించునేముద్దుగుమ్మా

వ॥ అని వెండియు. కీర్తన - త్రిపుటతాళం

సరసిజాక్షివినవె శౌరిచరితమెల్ల తెలిపెద । పరమయోగ్యమయిన కీర్తిధరణియందునిలిపెదా ॥సర॥ పూతనయనుదాని గూల్చెభూతలమున శకటునిఁ । ఘాతజేసిదునిమె సుడిగాలిసోకునికటుల ॥సర॥ అంబుజాక్షులెల్ల విస్మయంబుజెందికాంచనూ! కంబుదారిమద్దిపాదపంబులనుయుడంచెను॥సర॥ వత్సబకాసురునిజంపి వత్సలమునుద్రోచె కడుసత్యలోక వరునిమహిమ నుత్సజింపజేసెను ॥సర॥ ధరణిమిట్టదోడ్డి రామదాసు నాదరించెను । నిరతము మాయింట లక్ష్మికరిముగావసియించెనూ ॥సర॥

గ॥ కందుపలువినుడినాప్రియ । నందనుడెందేగినాడొ నయమలరగయూ
బృందావనంబునవెతకియు పొందుగదోడ్తెండి ప్రొద్దుబోవకమున్నూ॥

వ॥ అనినగోపికలు శ్రీకృష్ణమూర్తి యన్వేషించుపుమఁడిరంత.

శ్రీకృష్ణమూర్తి రావటం

కీర్తన - ఆటతాళం.

శ్రీరాణిహృత్ఫుల్ల నీరజాతమరంద । సారంగవరుడా నేవినరా । సద్వి చారుడవై నేడుగవరా । శ్రీరాణిహృత్ఫుల్ల నీరజాతమరంద ॥సారంగ॥శ్రీరా॥ గొల్లభామల మెల్లమెల్లబోధించి ఒల్లిబిల్లిగ ముచ్చటాడుచు । యిందు అరు దెంచితి మురళి బాడుచు ॥శ్రీ॥ నెమ్మిపించము పైడిసొమ్ములు శోభిల్లక న్నా నివెన్న చెబూనియు । వేడుకతో నుండునుర క్షీరమానియు ॥శ్రీ॥ భూబాధలు గాగ యాదవకులమందు । ప్రబల్యము గజనన మొందితి సకలపాపములను బట్టిచెండితి ॥శ్రీ॥ భాసురమిట్టదొడ్డి వాసుడనై రామదాసునేలు కృష్ణదేవుడ సద్విలాసదాసులకుసంజీవుడ ॥శ్రీరా॥

మ॥ ఒకపార్శ్వంబునసుందరీమణులు బల్వారత్యాదరముల్ జూపిగం
ధకచోరావళులెల్ల బాయుదురు పద్మదృగ్వ్యగ్నవ్వేడవే
రొకభాగంబున జవ్వనాంగనలు తదోల్లాసముల్ గల్గిపా
యుక మోహంబున కౌగలించగ సునిత్యానందుడనై వచ్చితిన్॥

తెరవెల్పైకీర్తన - ఆదితాళం

బాలకృష్ణుడరా । వెన్నలుగలగోపాలకృష్ణుడనురా । పాలువెన్నదస గ్రోలినేడువసి । బాలులగూడి సలీలతోనాడెడి ॥బా॥ సుందరులతో కా

ళిందితటిస్థలి । యందు జేరిపశుగుండలకాచిన ॥బాల॥ రామదాసునకు క్షేమ
మొసంగుచు । భూమిశ్రీమిట్టదొడ్డి పురిలోవసించిన ॥బాల॥

వ॥ ద్వారపాలా అహోస్వామి.

ద్వి ప ద.

వినరద్వారకనాడు వృత్తాంతమంత । అనుమానపడక నీకింక జెప్పెదను
పాలుపొంగు వైకుంఠ పురమందిరమున । వెలయుచునుండి ఈవిశ్వంభరాగ్ర
భారంబుదీర్ప తప్పకయాదవాహ్వ । యాగూడవంశాబ్ధి యందు చెన్నొందివ
నీరజద్వీపిమూడ్కి నెగడుచున్నట్టి । నారాయణుడనేను నయమొప్పగన్న
తల్లియశోదనంద ప్రియుడుతండ్రి । తెల్లముగరోహిణీదేవి పెద్దా౦బ
అన్న బలమూర్తి మేనత్తరాధికయు । అన్నయమామనె యున్నగట్టదొడ్డి
పురిరామదాసునెప్పుడు భూరివేడ్క । బాగరక్షించె గోపాలదేవుడరా॥

కీర్తన - ఆదితాళం.

శ్రీకృష్ణదేవుడను త్రిలోకనాయకుడాను । కేకిబర్హాంచిత వివేకమా
నసుడనేను గాశమలజంపినాకిసురేంద్రాది । వాకరవినుతసిరాకారుడబల్ ॥శ్రీ॥
శ్రీ॥ సారసలోచనుడ విశాలవక్షుడగోరి । దేవప్రత్యక్షుడను డతేజుశిక్షుడ
గోరి తారాహారడిండీరశారదప టీరకీర్తి విస్తారయుతుడబల్ ॥శ్రీ॥ భానుశశి
నేత్రుడాను సుపాలితపుత్రుడాను । పశగణజైత్రుడాబ్జవృస్త్రకళత్రుడాను ।దీ
నసముదయాదీనధళితసం । తానభూరుహనిధానప్రదుడబల్ ॥శ్రీ॥ శ్రీమిట్ట
దొడ్డీశు రామనివాసుడనూ । దాసు దరుంతు రామదాసవిలాసుడను కామ
సన్నిభావిరామసలలామశోభితనిరామయుడనుబల్ ॥శ్రీకృ॥

సూత్రధారివాక్యం.

క॥ శరదింబువగనకేవల పగమాత్యుడవయ్యెగొల్ల భామలతోయా
కరుణివివరించుట కెత్తిరిశంశయము పుడుదోచె తగనెల్లనే॥

కృష్ణుని వాక్యం సీసార్థములు.

వినరసుదీరనీ వెదయందుగల సంశయము దీర్తుముప్పుడు నెయ్యమున
మున్ను అంబుజాసనపుత్రుడగు విశ్వపుకూర్మి సుతుడగు మునిచయాదయాన్వ
నిమహోగ్ర యోగీలముకువెడవి ఆసురులందరు నాశముకేరి కొంరవె

యుగతులజెప్ప విని దయామతిగల్గి విశ్వంభరములోన దశరథునకు జన్మించితి తాటకవనిలోన విశిఖాగము గ్రుంచితి కుశికావంశపాత్రికుని భూరిజ జన్మమెల్ల పశలీలామోఘ ప్రజ్ఞావతుడనై బ్రోచితిని ॥విన॥

అహల్యశాపంబు అవలీలగను బాపి ధూర్జటివిల్లు మెత్తి గ్రన్ననవిరచియు వసుమతితనయ నుద్వాహమాడి జమదగ్ని విచిత్ర సత్వము హరించి జనకుని శాసనంబున వధూమణి సౌమిత్రితో వనస్థలికి నేగి గుహునేలికై కేయికొమరునకు పాదుకలు వేవేగమే నొసగియు చిత్రకూటమున బలువయిన మోదామొసగియు చెలగ విరాధుని గూల్చి తుంబుర కాకాసురు గర్వకీలలన్ సదీర్చి తాపసులకు దత్తాభయము బాపి ॥కలు॥

మరిదండకాటవీమధ్య జరియించి గౌతమనదీప్రాంత పర్ణగృహమున నివసించి యుండ నిఖిలమౌనులు నాదు రూపులావణ్యాది రోచులెల్ల వీక్షింపుచును మహావిభ్రాంతిచిత్తులై కడుభక్తితోడను గారవించి రాఘవనిను గూడి రమియించనేరని జన్మమెత్తగనేటికి తపమేలాయె దెబల్ సన్మార్గమగు మాపాటికి మన్మథక్రీడలచే మానుని వెల్లదీర్చి చిన్మయాకారుని లో జేర్పుకోవయ్య వేరే ॥జన్మ॥

అని వారు చరణద్వయములపై తమ ఫాలతటములు మోపి వందనము జేయు యత్తాపసులపై దయాళుండనై వారు వినఘుగంభీర విహితమృదుల భాషలతోడ తప్పనియ భయంబొసంగి మిమ్మిపుడు యంగీకరించ తగదు ముందర వచ్చు ద్వాపరయుగమందు భూభారమణచ బుట్టియు గోపికలై వీరు శోభిల్లగను చేపట్టియు ఈ బారమున నా స్మరుని క్షోభలన్నిటిని దీర్చి నాభిప్రాయము తగ తుద మోక్షంబు నొసంగనేను ॥భూభా॥

పరమిట్లొసంగి రావణుని చెలియను భంగపరచి ఖరదూషణుల పరిహరించి మారీచు నొంచి శబరిని రక్షించి వాలిని బరిమార్చి సుగ్రీవు నేలి శరధి బంధించి దశగ్రీవు నొంచి లంక విభీషణునకు నేలగ నొసంగి సాకేతపురి జేరి జగతి యేకాదశ వేల వర్షంబు లేలియు కృష్ణుడనై దుష్కృతాళి సంహారిపోలియు శేలాగ రాముదాసువాలోకించి మిట్టచోడ్డి ప్రాంతాలో వెలసి భక్తజాల మానందమొందద ॥వేల॥

మంత్రికొనియాడుట కీర్తన.

వందనమిదె వారిజనయన । కుందరదన కాకోదరశయనా ॥వం॥ శ్రీధర తులసీదళమాలా । రాధాప్రియదర్పణ వక్షహారా ॥వం॥ తాపసవినుత మృదుచరణా । గోపామలకరవ కులాభరణా ॥వం॥ పూతనమద భూధరకులిశ పాతకహరసుర పామ్నతకలిశా ॥వం॥ క్ష్మామిట్టదొడ్డి సౌధవిహారా । రామదాస యారాధితకారా ॥వందన॥

వ॥ ఆసమయంబున వృద్ధవుండు యశోదాపంపు వచ్చి వెన్నునితో యేమనుచున్నాడు.

వృద్ధునికి కృష్ణునికి సంవాదం.
ఆటతాళం.

వృద్ధ—చిన్నదొరశౌరి విన్నవించెదనొక
విన్నపముగలదు ననుమన్ననగావించియు ॥చిన్న॥
కృ—పన్నగనుగోపాల ధన్యమతిగల్గినాకు
క్రన్ననాయావార్తయు తిన్నగను దెలుపవోయి ॥పన్న॥
వృద్ధ—నెమ్మిపురిదారినిను సమ్మతియుగలిగినేను
రమ్మనియశోదా దేవిముమ్మలనుదోలించెను ॥చిన్న॥
కృ—అమ్మనను యెందుకొరకిమ్ముగను రమ్మనియె
క్రమ్మరవచించరోయి నెమ్మదిలోనీతిమీర ॥పన్న॥
వృద్ధ—జీమూతసమాంగ హరి దామోదరశౌరికృష్ణ
స్వామియావారణమాకు యేమొకని తెలియదాయ ॥చిన్న॥
కృ—భూమిమిట్టాదొడ్డిపురి హేమమూలయందునేను
క్షేమతోవసించియట కేమారకనువచ్చెదను ॥పన్న॥

వ॥ అనిగోవిందుడు గోపబాలులంగూడిజననిసదనంబునకుబోవుచున్న సమయంబున యశోదాదేవి యెదురుగావచ్చి యేమనుచున్నది.

యశోదకు కృష్ణుని సంవాదం ఆదితాళం

యశో—రారానాచిన్నమొలుకా । నారాముచిలుకా
చారుముఖకాంతిగులుకా । ముత్తియపులొలుకా

రాకరారనుకుమారసుందరాకారమూర్తి బంగారుకొండయిటు॥రా॥

కృ—నేరానుపోవేతల్లి । నెనరూపాలవెల్లి
భూరితరకల్పవల్లి మదిలోరంజిల్లి కారునీరదశరీరుడ వనసరి
వారలలోనను వేరుపరచితివి ॥నేను॥

య—బాలానిన్నట్లుదూరా । పలుకలేదూరా చాలుకోపమేమీర
కలహంసమయూర । పాలునెయ్యిగరిడీలు జున్ను
రచిబోలుసర్కరయుగ్రోలనొసంగెద ॥రార॥

కృ—ఆలాగెవచ్చెదనూ అతివేడుకతోను
చాలానీకరుణాబూనుసరెసరెయనగాను । మేలుగమిట్టాదొడ్డి
ప్రోలులోమాశ్రిత । జాలములనుకరుణాలవాలయున ॥నే॥

వ॥ అనిన యశోదయేమనుచున్నది.

గీ॥ అలుగనేటికినాతండ్రిఅవనియందు
నిన్నుజూడనినేతాళనిమిషమయిన
పంతములుమానిరమ్మిగోపాలబాలు
లెల్లముదమొందిలాలింతునిన్నుపుత్రా॥

వ॥ అని కరంబులుజాచి దగ్గరజేర్చుకొని చిబుకంబుదువ్వి శిరంబు మూర్కొని మధురాహారంబులొసంగిన మెసంగి జననితో తనయుండేమనుచున్నాడు.

క॥ అమ్మానను యిప్పుడు శ్రీ। ఘ్రముగ బిలిపించినట్టి కారణమేమో
నమ్మతిగను దెల్పుడి నిక్కముగ నేనాటలాడగా బోదునికన॥

యశోదకు కృష్ణునకు సంవాదం

ఆటతాళం.

య—యెందుబోయెదవుర బాలకా । నూదమొందిదెల్పర సత్కపోలకా
కృ—అందాముగనుఆటలాడగా । బోదునుందారిమణులెల్లా చూడగా॥అ॥
య—బాలమణులతోటియాటాలూ
నాడచాలువూర్కుండుమయామాడలూ ॥యెదు॥
కృ—లాలితగతినన్నిట్టులా।నన్ను గేలిచేసితివోతుకమెట్టులా । అందము॥

యీపూరికాంతల మోసమూ । జేసినవటనీ వెందుకోసము ॥యెం॥
వారినిట్లుజేస్తివి । యెవరు నీ వేగ జెప్పరేజనని। అందముగ తటలాడగ॥
యింతకుముందూ గోపికలూ । లేకయింత జెప్పిరి నాగోపికలు ॥యె॥
యింతులు జెప్పినా బోధలూ । వినియింతలో జేయాకు బాధలు॥ యంద॥
దానికేమివచ్చెనూ । స్త్రీలవాధము లేచాలా హెచ్చెను ॥యెం॥
నిలో గొల్లభామలూ ! గొట్టించవచ్చి రేనితో లేమలూ ॥యంద॥
గారిమాటను యివ్వాళనూ । నిన్ను అరడిపెట్టగా చాలనూ ॥యెం॥
రుణిమిట్టదొడ్డిపురములోన । కోరినే జేతువిహారమూ యందమున॥
॥ యనినపుత్రునితో మాతృయేమనుచున్నది.
నివినిపించినబల్ నీతులుయాలించి వేగనీనుకుమారా
లములో గోడాంగను చేతలునాకెట్లువచ్చు జెప్పరనీవే॥
॥ యన యమ్మ వచనంబులకు సమ్మతించికృష్ణుడేమనుచున్నాడు.

తల్లికొడుకుల సంవాదం.

నని నీదయనాయందు చాలగలిగి
డనేబోదు సెలవివ్వ మతిశయమున
ార్మినుతనీమదిలో యిట్లుకొర్కెగలిగి
ంటె జనివేగ మేరమ్మి వుచితముగను॥
॥ అనిన జనని యశుమతివద్దనె ముకుందుడు గోవింద సందోహం
బృందావనంబున యెటువలె అనుచున్నాడు.

కృష్ణునికి గోపాలులకు సంవాదం.

ఆటతాళం.

లాడుదమా । నేటుగ మురళి పాటబాడుదమా ।సాటివారలకన్న
టివీరనితలచి । బోటిబాటులు మాటమాటికి వేడగ ॥ఆ॥
టకచేలా । నవరత్నకిరీట గోపాలా।పాటిగమురలి వోట్టెట వెల్లి
మంచి । మాతప్పకవేడ్కతోటి సేవింతుము॥
తము నేనూ ! మనలోకులందరు మెచ్చగాను మెరుగరు పైడిబొంగ
ము లాడెనిందు ! నరసూనరండి భూసురకీర్తి రాజిల్ల॥

గోపి—కరివేల్పు । బాలురీరీతిచరియింపుచు । మఱియిందునాడ దేవరకున్యా
యముకాదు । పరగయచ్చటికేయిన యరిగియాడుట మేలు॥
కృ—యందముగను । యిప్పుడు మనమందరమును యెందుబోదము వేగ
యిందువాక్రుచ్చాడి । సందేహముగలిగి తొందరపడనేల
గోపి—సుందరాకారా । శ్రీమిట్టాదొడ్డి మందిరాధారా పొంకుమీఱగ
నూ కాళిందిచేరవఛేను । బృందములతో నాడుకుందామెల్లప్పుడు॥

వ॥ యను గోపాలుల సల్లాపంబులకు వినోదించిజనార్దనుండు మగుడిగొల్లలతో యేమనుచున్నాడు.

కృష్ణునికి గోపాలులకును సంవాదము

కృ సీ॥ గోపాలసుతులార గోవులుండేయమునతటమునకుబోదాముత్వరితముగను
గో—కుబ్జాకుమనమిప్పుడందుబోయితేనీదు జననికోపించునిశ్చయముగాను
కృ—అస్మదీయాంబ యేమనజాలదికమీరుచింతజేయకరండి శీఘ్రముగను
గో—యచటికేగితేదాహమాకలిచేజిక్కి గలమా చొక్కుచలిదిగట్టితెమ్మా
కృగీ॥ యిట్లులయ్యెతె మాయమ్మ కేర్పరింతు
గో—కృష్ణయేమ్మనిదెల్ప కుండిసుమ్మి
కృ—వొనరుదప్పక నేచల్ల లొడపితెత్తు
గో—దేవతసహాయపొండి చద్దియులుదెండి॥

వ॥ అనిన నల్లనయ్య వల్లేయని తల్లివద్దికిఁజని యేమనుచున్నాఁడు.

కృష్ణునకు యశోదకు సంవాదం ఆదితాళం.

కృ—ననుగన్నతల్లి । దయజూడనేనేడుఘనకల్పవల్లి । అనవరతమునినుమన
ములోనకడు । వినుతిజేతునామనవి గనివినవె ॥నను॥
య—వనజాతనేత్రా । వరగుణసాంద్ర ఘననీలగాత్రా । మునుకొనినీమన
మునగలకోరిక । తనయజనని వినుమనివినుపించర ॥వన॥
కృ—అతివేడ్కతోనూ । నాసరివారలను జతగూడినేను । సతతముగసురవి
నుతనదికడపశు । తతినిగాయ నిజమతితోజనిమెద
య—సుతనీవుచాలా । కాననమునకుజనిబల్వెతజెందనేలా । ప్రతిదినమును
వ్రజులతోనాడుచుయుట । యితరకాంక్షలతులితముగవదలర ॥వన॥

కృ—పరివారంతా । జనిమెదరట నేఁడుపగమూఖిశాంతా । సుర విరమణికి స్ఫురభూషణములు ।దొరయవాగలత్తో సరిగెదవిప్పుడు ॥నను॥

య—మురళీవిలోలా । తగదూయిూమాట శరగిందీపాలా । ధరమిట్టదొడ్డి వరునిసాక్షిపరి । పరివిధముల యీంకరణిబలుకను ॥నను॥

కృష్ణునికి యశోదకు సంవాదం కంబాధణాములు

కృ—వోయమ్మనేడునానరి । పాిియవుగోపకులగూడి పశువులనెల్లగా ।గా యగబోదలచితి । యీయెడ తడమకను సెలవు ॥దర్వు॥ యివ్వవె నాకు ।।మొక్కెదనీకు యెలమివరాకు । పుణ్యబంతులచేత బూని శానవమున । నవ్విక్రీడలుసలిపి నరుదెంచెదనుయాజ్ఞ ॥యివ్వ॥

య—నందమగనునఖిలాసుర । బృందంబులచేతనొచ్చి బుగులొందితివి। కెందుకు యీచేష్టలుమన । మఁదనదలచెదవునీవు ॥దర్వు॥ మరు వాలా బుద్ధి । నీకెవరుజెప్పిరిరా యీసుద్ది । పగిగమీతండిి కేర్పతె నెమ్మదిలోన । నెరగొందుచుండును విపినాపేక్షలుమాని ॥మరు॥

కృ—జననీవినుమిప్పుమరిమ।జనములకుభయంబునొందజాలనుసుమ్మీ।జన కునాజ్ఞగతివిని । ఘనమగు సంతోషమొంద ॥దర్వు॥ గలడేమో యమ్మా । సంశయమొంద వలదేమాయమ్మా । యిలోనసిట్లు కొండలమొందచేటికి । బలదేవుడైనవ్యాకులమొందకనుమెచ్చ ॥గల॥

య—చిన్నికుమారకమరిమె । న్నెన్నివిధంబులను విన్నవించినవినునా।యా న్నమహామోదంబున । కన్నులగనకున్నతాళ ।దర్వు॥గలనక్షణమైన యీముంకుచేసలు పద్మనయనా । వలనొప్పవిడచి భూతలమిట్టదొడ్డి పురి సిలయునీవైమమ్మల బ్రోవుమికవిడువ ॥గలనా॥

వ॥ మెండియు

కృష్ణునకు యశోదకు సంవాదం.

కృ—అమ్మకరుణజూడు । తెగదమ్మ తడవునేడు
సమ్మతముగ నిన్నుగొలతు జగతిలోనాతోడు ॥అమ్మ॥

య—తమ్మకంటిమేలా । హృదయమ్ములోనచాలా
నమ్మవేమినాదుమాట నయగుణాలవాలా ॥తమ్మ॥

కృ—కన్నతల్లినాకు । తగవిన్ని దెల్పరాకూ
పొన్నవనముజూడనిపుడె పోదునేపరాకూ ॥అమ్మ॥
య—చిన్ని బాలబోధా । వినకున్న నవనిమీదా
వెన్నలారగించిపొమ్మి వేగసుప్రసాదా ॥తమ్మి॥
కృ—యిందుగుడువసుమ్మా । ముదమొందిపాలుగ్రుమ్మా
సందియంబులేక పెరుగు చద్దిగట్టవమ్మా ॥అమ్మ॥
య—సుందరాంగచాలు ఆటలందుమరగిపాలు
అందమలరగ్రోల వేమనంచు చాలుచాలు ॥తమ్మి॥
కృ—జాలిలేకనీవ్వూతడవేల జెసెదావు
మాలిపుడు గలిగిచలిది మరియుగట్టలేవూ ॥అమ్మ
య—బాలకృష్ణ రారా । చల్దులుంగట్టితిరా
క్ష్మాతలములో మిట్టదొడ్డి నగరిసాధికిపుడుబోరా ॥ తమ్మి
వ॥ అని యశోద చల్దిమూటలు గట్టుచున్నది.
గీ॥ తేటమీగడపెరుగు తియ్యనైన జున్నుచవులదేరు వెన్న శర్కరయును
కలయజేర్చిపూరగాయ తొక్కులుబెట్టి చద్దిగట్టితిపట్టరాజవదనయనా॥

కృష్ణునివాక్యము.

క॥ తల్లినీవిప్పుడు వర్ధిల్లనుకుమారయనుచు దీవనలొసగియు
అల్లంబనుపవె గోగణ మెల్లనునేగాచివత్తు యిందరిలోనన్॥
వ॥ అని యశోద కుమారునకు ఆశీర్వచనమొసంగికృష్ణునితోనున్న గోపాలకులతోనున్న యేమనుచున్నది.

యశోదకు కృష్ణునకు గోపాలకులకు సంవాదం ఆటతాళం.

య—నాపెన్నిధానమా ననుగన్న తండ్రిగోపాలులతో నాడుకొనిమళ్ళిరండి
కృ—ప్రాపైననీయాజ్ఞ జడపె గోవులనూ
సాఫల్యముననగాచి జననివచ్చెదనూ ॥ప్రా॥
య—మీరుబాలకులార ప్రేమతోపొండి
మారంగనాడించి మరలదోడ్తేండి ॥మీరు॥
గో—సారసనేత్రి మీశాంతో మేము
బోరూనజని ప్రొద్దుబుచ్చి వచ్చెము ॥సా॥

లోదనుజులు గలరుకుమారా
నసంబునధీరు మరువబోకురా ॥దా॥
న్న కార్యముకాకతీరాదు ॥ప్రా॥
నేర్పుకోలది మిన్ననతోటిబోదు ॥పా॥
వదోచకమీరు దూరంబుదాటి
ండి వెలదులతోటి ॥నా॥
వుమిట్టదొడ్డి పురినాయకుండు
గలిగెనుమాకు దిగులొందకుండ ॥బ్రో॥

ఆసమయంబున తల్లియనుమతిపడసి కృష్ణుడు గోపాలబృందము
వనంబునపశువులుదోలుచు గోపాలకులతో యేమనుచున్నాడు

కీర్తన, ఆదితాళం॥

డిగోపాలుతెల్లనూ । యమునాతటమునకు మర్లండి గోవులామే
ండజేసియిట నుండదగదుపశు । తండములకుమొక మెండదగిలి
డనడుగలకొండసారవల । దండజేరిపిత్రుణ మండలమునకు ॥రం
ల పై నెక్కియూ । తియ్యనిపండ్లన్ని భోరునదెచ్చిమెక్కియూ॥
ముల దూగితేనియబు।గోరిజుర్రుచునుపారిభీములపై । జేరినేరువు
లులువ । వ్వారియుగనమరి దాగిదప్పకనూ ॥రండి॥ బాగుగమిట్ట
రామదాసునిమేల్ తూగిరక్షించివేష్క మీరి । మొగ ధేనువులు

రాగ వెంటశిరి । తేగకదువ్వులును బోగనేమ్రా । గభాగభూములకు సాగ
సాంపుగల । తీగె క్కై య్యాలలు వేగనూగుదము ॥రండి॥

వ॥ యీప్రకారముగ పశువులమేపి దవ్వునంగలయమునానదింగాం
చి కృష్ణుడు గోపాలకులతో యేమనుచున్నాడు.

కష్ణునకు గోపాలులకు సంవాదం ఆదితాళం.

కృ—అదిగోకాళిందినదినీ । యిదిగోచూడండీ
మొదవ్వాలదోలుచు పదుపదుడే సంశయమొందక ॥అదు॥

గో—మధువైరిమాకు ధాహమాకలవృకుంది.
దధిచలిదిగుడుతా మందుతడవు శేయకరారండి ॥మధు॥

కృ—ధేనువులల పెదప్పి కతీతాణము
గొనిన పిదప చల్దులారగింతాముసుమ్మి ॥ధేను॥

గో—కానాలోనీవు యింతకష్టపడనేలా
మ్రానుక్రిందుండు పశులనులిపి జలముబ్బైటెదము ॥కానా॥

కృ—భళిరేమీరాడినట్టి మాటమెచ్చితినీ
యిలలోమిమ్మొడబాయకను యేనురక్షించెదనూ ॥భళి॥

గో— పోలుపొందువిట్టాదొడ్డిప్రోలునాయకా
కలనయినమిమ్మొబాయగలమా మమ్మేలుకొమిమ్మా

వ॥ అని గోపాలులు తొ్రులకు కాళింగ సలిలంబు బెట్టుజూపి
కృష్ణుడు బాలకులతో యేమనుచున్నాడు.

క॥ వుసిబాలులార యిప్పుడు మసలపనియేలయాల మందలకడనం
తనమొందుచుండెచెల్దులు మెసగుదమిటురండిముద్దునెలతలగూడీ॥

వ॥ అని గొల్లకుఱ్ఱలతో యినుబిదిబ్బలపై కేగి యేమనుచున్నాడు

కృష్ణునికి గోపాలురకు సంవాదము ఆదితాళం.

కృ—గోపాలులారరండి యీపానీయంబులోన
తేపతేపాకుగ్రుంకితీర్థ మాడుదముసుమ్మి ॥గో॥

గో—నీపాదములునమ్మినీరజాతాక్షస్నాన
మీప్రొద్దుజేసితిలక మెల్లాధరియించితిమి ॥నీ॥

కృ—చిక్కంబులూనువిప్పి చొక్కమయ్యినచలిది
త్రొక్కులగూర్చి చాలమెక్కదముజాగేల ॥గో॥
గో—నిక్కముగానీఖజ్జమెక్క వరుచులుగలుగు
గ్రక్కునశాస్త్రమాకు మక్కువతోబెట్టుడి ॥సీ॥
కృ—మంచిపులిహోర మీవద్దుంచుకొనినన్నే మొ
యించుకబెట్టుడని ఊరించెదరచాలోయి ॥గో॥
గో—కొంచాకమిట్టాదొడ్డి కాంచనాంబరమాకు
మించినిద్రవచ్చె నిద్రించెదమెట్టొ తెలదు ॥సీ॥

వ॥ ఇట్లు కాళియోరగుని విషసమ్మిలిత సలిలపానులై గోవులు గోపాలకులు విగతప్రాణులై పడియుండిరి వారినింజూచి శ్రీకృష్ణమూర్తి మనుజునింబోలె యేమని వితర్కింపుచున్నాడు.

గీ॥ వ్రజకుమాళ్ళనేను వత్సరంబులునుయుందు వచ్చిచలిదుశిచి వారిద్రావి
సంతలోనబాలు లజనంబులుజచ్చె యెందుకోరకో తెలియదిచటనాకు

వ॥ అని మరిన్నేమని చింతించుచున్నాను.

కీర్తన—జంపెతాళం.

యేమిసేయుదును యీామూామా । గల్లుటెందువిషయమొ తెలియదాయా । భూమిలోపల నిద్రబోయినట్లాదవులు । భామలునుధేనువులుబడి నీల్గిరయ్యోయ్యో ॥యే॥ యీబాలకులయిందువిడచి । నేను ఆబీరునగరంబుగడచి । యే జాతివల్లవులకెదిరించిపోనేతుర ॥ప్రాబల్యముగయెంతపనివచ్చెఅయ్యోయ్యో ॥యే॥ వ్రేతకన్నియలెదురువస్తే । నేయేతీరుగనుబొంకియేమందునయ్యోయ్యో ॥ యే॥ అంబాయనుచుల్యాగలెల్లా। దాహమాకలిచేతతల్లడిల్లా । అంబలనుగూర్చిఘనమైనరంకెలుబెట్టి । చుంబణంబాడగనుజూతునెటులయ్యోయ్యో ॥యే॥ శ్రీమిట్టాదొడ్డిపురిలోనూ । వేడ్కచేతనివసించియునేనూ । క్షేమముగ భక్తసంజీవుడనగనుబరగి । యీామహాగొల్లలెల్లగను రక్షించెదను ॥యే॥

వ॥ కాళీయోరగు విషోదకంబులవలనయైనవిచిత్రంబనియెరిగి తాను సర్వజ్ఞుండు యోగీశ్వరేశ్వరుండు యోగివంద్యుండుగాన కృష్ణుండు తనక

టాక్షవీక్షణామృత ధారలుగురిపి వ్రజజన సమూహంబులలేపి వారితో యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ గోపతనయులార కుంభిణిలోనిద్ర బోవదగదుయిట్లు ప్రొద్దుబాయు
ధేనుగణములేపి తిన్నగాయిండ్లకు రండిపోదమిపుడు రభసమునను

వ॥ అనిన వ్రజశైశవులు దిగ్గునలేచి యేమనుచున్నారు.

గోపాలకులు కృష్ణునికి సంవాదం ఆటతాళః.

గో—గోవిందనేడేమొ గొబ్బునగలిగెనుమాయా। తెలియదాయా॥
కృ—భావమందున మీరుభయమొందకుడిబాలులారా॥ భ్రాంతిమీర॥
గో—యెన్నడురాలేదు యిటుమమ్మెదోడ్తెచ్చినావు। యేమొనీవు॥
కృ—నన్ననుటయేమియీ నదివిటనై చిత్రమును। కాబోలును॥
గో—కమలాక్షగరళంబు గలదియ్యడనిమున్నవింటి। నేడుగంటి॥
కృ—కమలమీమడుగులో దాగుచున్నవిచూతురండి। దరిపై యుండి॥
గో—అవునయ్యనీవు మమ్మందువేసెదవేమొమేము। రాము రాము॥
కృ—అవనిలోపలమిమ్ము లట్టుజేయుసుగానిపారిపోకురోరి॥
గో—సరణితోవచ్చుట చాలుపొయ్యెదమయ్యస్వామీ। పిల్వకూమి॥
కృ—ధరణిమిట్టాదొడ్డి పురిలోవసింతురనేను। కీర్తితోను॥

వ॥ ఆసమయంబున వల్లవార్భకులు భయకంపిత మానమానసులయి వెన్నునిదూళ్ళనువిడిచిగోష్టంబుకుపోయియశోదాదేవితో నేమనుచున్నారు.

గీ॥ అమ్మనీనందనుడు కాళీయాహిపున్న
మడుగునకుదోలుకొనిపోయిమమ్ములందు
నేయదలచితె మదిలోన వెరచియిందు
వచ్చితిమినీకొడుకుయెంత వాడొవింటె

వ॥ అనిన యశోదాయేమనుచున్నది.

క॥ ఓపికలులేకమీరు మాపాపనువిడిచివచ్చి మరినేమిమ్మనగ॥
కోపించకుండయనెవర పాపడడెటగలడొసుతుడు బాలకులారా॥

క॥ అయ్యవసరంబున కృష్ణుడుయాలమూకల యాలపట్టులో యుంచి వచ్చి దండమునసమర్పించుచున్న డింభకునిజూచి యశోదాయేమనుచున్నది.

యశోదకు కృష్ణునికి సంవాదం ఏకతాళం.

య — నందననీవు పసిమందలమేపగ నెందుబోయినావు
రోసిమూకొర్వరించుచుదికోరి ॥నందన॥

కృ — అందముగను కురువిందవనంబుకు
పొందుగనేబోయినామ నన్ను ప్రేమమిసీదయతోను ॥అందము॥

య — సారసాక్షరుచిమీరుచల్లుతెచటారిగించినరోశిలా
వినయంబుగవినుపరబాలా ॥నందన॥

కృ — కోపించికాసారము లోత్సుద దీరగుడిచినరుతల్లి
తగదెలియుమిదేవతావల్లి ॥అందము॥

య — యెందుకొరకయినాకందువలను భయ
మొందజేసితావ్రుధీర ముదమొప్ప జెప్పుసుకుమారా ॥నంద॥

కృ — బృందావనికిమునులుందునికన్నను
ముందుబోదుమని వారుయిటు మొనసివచ్చిరీతీరు॥

య — పంకజాక్షునీబొంకులుదెలెసెను
యింకనయినకాళిందిదరికేగకు నావగలొందు॥

కృ — అంకితముగమిట్టదొడ్డియాలపట్టులో
పొంకముగనువసించుతు మునిబృందములను పోషింతు॥

వ॥ అనిన పుత్రునితో జనయిత్రి యేమనుచున్నది!

గీ॥ వద్దనగ ధేనువ్రుల మేప వనముకేగి మగుడి రాకనునిటునంటి మనసుకొందు
కోసరము బోతివంచు కాకోదరుండు గరచుటదియెంతపని వత్సకములనయనా॥

వ॥ అనిన అవ్వతో యూ వెన్నుండేమనుచున్నాడు.

క॥ జనయిత్రియీవిధమునే మును పెరుగన్నపాతినెల్ల మొదవులతోడన్
జననేరగాని శర్కర ఘనతర పొంగలియు బెట్టగదె భుజియింతున్॥

వ॥ అనిన కుమారుని మాట చిత్తంబెరింగి సుృతఖజ్జంబులుగాగల రుచిరాన్నములొసంగిన మెసంగి చాలతృప్తి జెంది యారేయి నిద్రించి ప్రభాత సమయంబున మేల్కొని తల్లితో నల్లయ్య యెనునుచున్నాడు.

కృష్ణునికి యశోదకు సంవాదం ఏకతాళం.

కృ—హెచ్చి మొదవులకునేను వచ్చి పచ్చికలు మేపి వచ్చెదకరుణవుంచవే
నన్నుగన్నతల్లి మెచ్చిరమ్మనిదీవించవె మదిలో రంజిల్ల॥
య—అచ్యుతనీకుయింతా ఇచ్ఛాగలిగి తెపశువులా చెచ్చెరమేపిరాపోరా
కాళియమడుగూకు జొచ్చినీవై తెపోకురా యీగతి విమువకు॥
కృ—జననిపాములనుజూస్తె ఘనమైనభయము నాకు మనములోగలుగు వేగను
మగుడిని ఈమాటవినుపించకుమి బాగనూతగదు యిచ్చోట॥
య—జగతిలో నీకిలాగు దిగులుగలిగి యుంటేను మగుడమాటాడజాలరా
నాదుసుకుమారా బెగడుపదిజెందనేలరా వారధిగంభీర॥
కృ—మిగులరుచిగల్గు తేటమీగడ పెరుగుగలిది సొగసుతో గట్టితెగాదె
నరివారలలోనా అగణితంబుగ బ్రోవగదె జననినా యనా॥
య—అట్టులైతే నుచలిదిగట్టి తెచ్చితికోర్కె బుట్టగై కొనరాబాలకా
గోపకులా వెల్మి బుట్టినెమ్మదివిడటాలగా నమ్మరనాబల్మి॥
కృ—దట్టముగనురామదాసూని బ్రోవాదలని మిట్టదొడ్డిపుకంబున
మణిమంటపమునా అల్లసితుమోదంబున అమరులుభళియన॥
వ॥ అనిన యశోదాదేవి గోపికులతో యేమనుచున్నది.
గీ॥ వ్రేతనిసువులోల నేణుగానవిలోలు ♦ తోడజనుడిమీరు దూళ్ళగాయ
కృష్ణనీపుబాలకులగూడి చనిమళ్ళి ♦ శీఘ్రముగనుయింటు చేరరమ్మ॥
వ॥ అనిన శ్రీకృష్ణుండు నెచ్చెలికాండ్రనుగూడి లేతదండంబులు

ంద మున్నెలం బూరుకొని పశువులం దలంచి బృందావనంబుం గడచి కాళిందీ కూలంబునకుం బోవ సమకట్టిన గోపాలదేవునితో గోపబాలకులు యేమ నన్నారు.

గోపాలకులకు కృష్ణునికి సంవాదము ఆదితాళం.

— బాలులారరండి నా మనసు శీలముగను గొండి
యాలబృందములనన్నిటి యమునా నదికడ దోలండీ ॥బా॥
— చాలు చాలు కదంగా హాని గోపాలకీర్తి భంగా
కాళిందీధర కేగి తెలిసిన్నటి గతి యూనునిజముగా ॥చాలు॥
— నన్న యేమి సహోదరా ఆందలన్ని వచ్చెనూరా
పన్నగమైన మదిలోన దెలియక భయము నొందెదరా ॥బాలు॥
— వెన్నుడా యికనలను అటు బెను పన్నగంబు గలదూ
క్రన్న నమ్మనలను జూచి తెక్రోధము గలిగిరిత్తు మనదూ ॥చా॥
— పాములకును భీతి నొందితె పశులను వేరీతి
యేమారక గాచుంగ గలరిక యిది యేటికి పటరీతి ॥బా॥
— శ్రీమిట్ట దొడ్డి పూరి శీతనఘూ పశిపతి శౌరి
భూముకు నిడై రక్షింపు మను గాని పరమాత్మ చనుడి కోరి ॥చా॥

వ॥ అని ప్రజకై శిన్నలను ధేనువులను యూనదీతీరమున నుండ మించి కాళియోరగుని మదంబు విదలింపం బూని పూర్వజన్మభాగ్యంబు

నందనచరణ సంస్పర్శనంబునకు యోగ్యంబయిన తత్సమీపంబున విశాల
శాఖాకదకంబుతోనున్న కదంబ భూజంబునెక్కి

క॥ డెందము కోపలగర్వము ♦ జెందుచు సమస్తమైన జీవంబులతా
కుందింపుచుండె కాళియు ♦ నిందులో దర్పంబడంతు నేర్పుదలిర్పన్॥

వ॥ అనిశ్చితనిశ్చయుండై కటిహాటిబిగించి కేకిపింఛాకృత కొప్పు బంధించి భుజంబుజరించి పదద్వందంబును గీలించి యమ్మడుగునదుమికి గుబగుబాయుధ్వానం జంబరంబుగప్ప మదగజకోదుమంబు చాడ్పున విహరింపుచు న సమయంబున కాళియుండు రౌద్రాకారుండై యేమనుచున్నాడు

ఇది శ్రీమదాంధ్రి మహాభాగవతత
పద్యము యిందున జేర్పబడినది

శా॥ బాలుండొక్కడువీడు నామడుగు విచ్చేతోచ్చాలసత్కీణాక
ల్లోలంబై కలగంజరించె నిన్నేలోనుండ జూడగడు ము
తీక్ష్ణలాభీల విశాలదుస్సహ విషాగ్నిజ్వాలలంభస్మమై
కూలంజేసెద నేడులోకులకు నాకోపంబు దీపింపగన్॥

వ॥ అనితలంచి విజృంభించినపతిసిన్ వీక్షించి పద్మగంధిమొదలుగా గల నాగకన్యలు యేమనుచున్నారు.

పద్మగంధికి కాళియునికి సంవాదం ఆటతాళం.

పద్మ—పసిబూని నీవేమో పంతముదలపోసి భోగిరాజా। యెందుజపటా
మునేడు నిశ్చయము జేసితిరయ్య భోగిరాజా॥

కా—వనితా యెవ్వడో కాని వచ్చియీమడుగులో పద్మగంధీ యుంతో ఘ
నునివలె దూకి న్నాడు గాననేఁబోయెద ॥పద్మగంధి॥
పద్మ—నీవిషజ్వాలకు నింగినేగెటిపక్షి భోగిరాజా జచ్చుగావున వీరెవరో
కాని తెలియదుమనకు ॥భోగిరాజా॥
కా—వనజాక్షిరోనాడు చిత్రమెరుంగని పద్మగంధీ నెవడోకాముసవచ్చె
గినుక ద్రుంచెదచూడు ॥పద్మగంధి॥
పద్మ—వారెవ్వరో మేటివలెనున్నాడిప్పుడు భోగిరాజా। మీరుడూగకాకారం
బాత్మ దోచకజనకుడి భోగివర్యా॥
కా—నారిభయంబేమి నాకవానునియయిన పద్మగంధి। బట్టిపాదోలుదు
ను యీబాలుడనగయెంత పద్మగంధి॥
పద్మ—బాలుడో మరిలేక బ్రహ్మాండవరుడేనో భోగిరాజా। చాలుచాలు
నీకీభూరి సాహసమెందుకు భోగిరాజ॥
కా—నేలూగమిట్టాడొడ్డి సీతాదిపునిసాక్షి పద్మగంధి। నేనుహాలాయుము
గయెంత వారినయినగెల్తు పద్మగంధి॥
వ॥ అనిన పద్మగంధి యేమనుచున్నది.
చ॥ వలదనగఁ ఖగేశునితో వాదొనరించి భయంబుచేతయుం
దులోనివసించి యిట్యోడ్రప్రదోష విషంశులుగ్రక్కి సర్వజం
తులకునగమ్యభ్రష్టునిన తోచితిపిచెడు చేష్టకేమహా
బలుపరుడొంచెనో యతనిపయి జనకుండి బిలేశయేశ్వరా॥
వ॥ అనిన ప్రాణవల్లభితో ప్రాణవల్లభుం డేమనుచున్నాడు.
క॥ జలజాక్షి మూకలెట్టుకు వెరచిపతంగేంద్రమందు వేంచేయుచు న
త్తరిశాఖ్యుగదక మరినెవ్వరినై నజయింతుదృంతు షుభ్భులపటిమగ
వ॥ అనిన సన్నద్ధుండయిన పతికి నడ్డంబువచ్చి కేలుగీలుంచుకొని
పద్మగంధి యేమనుచున్నది.

పద్మగంధికి కాళీయునికి సంవాదం.

రూపకతాళం.

పద్మ—వలదువలదయ్యా ఫణివర్యా ధన్యులతోటి
కలహంబు కేగుట గలగునూహంబు ॥వల॥

కా—లలనా యెవ్వారినయిన లక్ష్య పెట్టకద్రుంచగలను
చెయివిమువుము శీఘ్రముగబోయివత్తు ॥లల॥
పద్మ—నీచేష్ఠలిబొందగ నీచుడనుకొన్నవా యా
లోచించుకొనరయ్యా రూఢిమీరగనూ ॥వల॥
కా—నాచెలినాతో వాదమొనరించనేటికి నా
రోచులు మీరగబట్టి విరోధఖండింతు ॥లల॥
పద్మ—పంతమెందుకునాతో భవదీయబుద్ధికిదోచి
సంతజేయుము నేనేమనటాలనిందు ॥వల॥
కా—కాంతమిట్టదోడ్డి పుణికమలాక్షినయినజే
యింతు సంశయమొంద యిపుడుజనెదానె ॥ల॥

వ॥ అని కాళీయుడు కోపాటోపంబునంజను ముకుందునింజాకి యే
మనుచున్నాడు.

కాళీయునికి కృష్ణునికి సంవాదం ఆదితాళం.

కా—కోడనీవెవ్వడవుర యిటుజేరి । నామహిమలు తెలియక భారీ
విషభీమంబగు యీవారి । దూరినేడు పలుమారు పీనుచును
గాండీసలిపెటి నే రణంబెద ॥వోరీ॥

కృ— పోరాదు ర్వాగ్రహము గలపణి కూరా
నీమదిలో యేమివిచారా । మును జేశిటువచ్చినావు రా
వారకనీఫణివారములును జెక । తారుమారు నేనారయ జేసెద । పో॥

కా— మూనా । వుండవునీవు నాతో నా । యుద్ధము చేశవఘురజాన
తిన మేల్లప్పుడు గలుగూనా । మానకపిను బరిమార్చి వెళ్ళనను
గానగలవు మొనగాని విధంబిక । పో॥

కృ— నేనూ । అల్పమనుజుండనుగానూ । నీమదమణచకనికబోనూ
దుర వాక్యములన్నియుమానూ । మానసమున మును బూని
యున్నది । యే భావమలలో నడగి చెద । పోరా॥

కా— యేలా । యిట్లనిమెదవుర వ్రజబాలా నీమదిలోగల వారూల
మెల్లణగిపోగ నాభీలా । కాంకూట తాళజాలఘన
కీలలు చేసిను గూల జేతునిక । పో॥

కృ— చాలూ । చాలూనీగర్వోక్తులు । క్షణమాత్రములోనఖేలూ
చే నినిసించియు కడు మేలూ । కాలికమిట్టదొడ్డి ప్రోలున వెలసియు
శ్రీలశ్రితులకనుకూల పరిచెదను । పోరా॥

వ॥ అనిన దీర్ఘదృష్టి శయునకు దీర్ఘకృష్ణుండేమనుచున్నాడు

క॥ నినుజూచి తెలుపుమున్నపునను యెట్లుల గెల్వగలవునర బాలకా నీ
జననీజనకుల దలచుకొ మనమున అవలీలనిన్ను మర్దింతునుకా॥

వ॥ అని గర్వదుర్వాహకుండై ఉర్వీశరుడు లోకేశ్వరుండని
తెలియక అల్పుడగు పనిగా భావించి కష్ణమూర్తిని తనఫణములచే నది
మిపట్టినంతలో నందకొమారుడు చేష్టలు లేనివాని తెరంగున నున్నజూచి గో
పాలబాలులు గోగణంబులు యామునకు చుట్టుకొనిమిక్కిలి పరితపించు
చుండిరి అంతఅక్కత యశోదాదేవి యేమనిచింతింపుచున్నది.

ద్విపద.

కాంతవినవమ్మ నీకన్నమూగ నాయొక్క । చింత యిపుడునీకు జెప్పెద నేనూ
నా పుత్రుడగు శౌరి నాలముందలను । మేపబోగనె దుర్నిమిత్తముల్ గానా
కడుగనుపించె నాకాశమునమంట । బొడమెమనమున భుగుల్ భుగులుమించు

సుండెకుశినేత్రంబునొయ్యనగదిలె। గుండెఝల్లుఝల్లుమనియెకవలయు తా క్షి ఇదియేమిచిత్రంబు యికనాసుతుండు । పదిలుడగాక యే పాపకర్మునికొ జిక్కినట్లుగనాదుచిత్తంబులో దోచె । ఎక్కడనున్నాడెందుగడో మిట్టదొడ్డి పురినాయకునమ్మ పొలతినెదుకుదము । పరగునద్దరమ్మ సంశయంబేల॥

వ॥ అనినంతవధూమణి మందగమనలతో బృందావనంబు వెడలిచందురు గిరికందరంబుల వెతకుచుయెందుగానక సోమసిదుఃఖించుచున్నది.

కీర్తన - రూపతాళం

సుందరీమణులారా సుతుడైన గోవిందు ! డెందుపోయెనో దొరుకడేమి సేయుదునే ॥సుం॥ తరులార మీరయిన తెపనియ్యభూషణుడు । చరియించినసరణి జెప్పెనాకు ॥సుం॥ ధరణీధరములారా దామోదరునిజూడ గురిగించరేమాకు యేర్పాటుగాను ॥సుం॥ నానామృగములార నలినాక్షుగచ్చోట పూనియున్నాడో మీరు బోధించుడిపుడు ॥సుం॥ వరవిహంగములారా వసుధమిట్టదొడ్డి పురిశౌరియునిక్కడెల్పుడి మ్రొక్కెదాను ॥సుం॥

వ॥ అని మరిన్నీమనుచున్నది

గీ॥ ఏమిసేయుదునమ్మ నేనిపుడుచిన్ని
బాలుడాలంబులును వ్రజార్భకులుయెున

బోయిరో కాని యీవనంబుననుజూడ
తెలియకున్నది యికయెట్టితెరవు తెల్పు

కీర్తన.

ఇట్టాడానే నేమిసేతూ యింతివేగనూ । ఘోరతో యజాక్షునీడాదోరుకదా యనూ । పాయకమా కేమొకా సీప్రాప్తమాయనూ । యీమాయకెట్లువోర్చియుందుమనసులోననూ ॥యి॥ కాననమంత యునుమీరు కలయదిరుగుడి ఘనసానుగహ్వరములు వెతకిజూడదీయుడీ । ధేనుజాలమెల్లాజనినా తెరగుజూడుడి మదిలోనభయము లేక మీరూఢిగాగూడి ॥యి॥ తనయుడగుపడినా స్వామిలకు తల్లివారాధనా । జేతూమనుచుమిట్టదొడ్డి శిఖామణిధాముడుగానా । కనకాభరణంబులుగనికాంతులు యీనాముడుపూ ।ఘనమోదా మొందుచుమీరూగట్టుడీలోనా ॥యి॥

వ॥ అనినసఖీమణులుమణిస్థగితాభరణంబులుదీసి శ్రీసీతారాములను గూర్చిముదుపుగట్టుకొంతదవ్వుచనియశోదాదేవితో నేమనుచున్నారు.

గీ॥ ఇంతిదుఃఖింపగా నేలయిచటతూర్పు
కనుపుజనినట్టమార్గంబుగలదుయిందు
లోనపాటించిచూస్తె నీసూనుడరుగు
అడుగులగుపడెయిదెచూడవమ్మకొమ్మా॥

వ॥ అని యశోద నెడనెడ గోపికలుజూపించు గోపగోవృందంబుల సందుల నక్కడక్కడికి యవాంకుశకమలకులిశ చక్రచాప కేతనారి రేఖాలంకృతాభరణంబులయిన హరిచరణంబులుబొడగని చొప్పుదప్పకదుగతటంబయిన యమునానదితటంబుజేరంబోవుచున్నంతలో గోపబాలకులుయెదురుగావచ్చి యేమనుచున్నారు

కం॥ జలజాక్షినీకొమారుడు వలదనగనుయిందువచ్చివ్యాళముగలమడు
గులోదుమికినంతనగ్గరు చలమునగర చెనుగదమ్మచయ్యనజూడు॥

వ॥ అనిన యశోదమూర్ఛిల్లి కొంతదడవుకుమేల్కొని యేమనివిలపింపుచున్నది.

కీర్తన — ఆటతాళం.

హాకృష్ణ హాకృష్ణ అయ్యయ్యో । నీపూర్వకృత మేమందు అయ్యయ్యో । సూక్ష్మతరనిన్ను జూచియోర్వగలేక । యీక్రూరఫణియేల యిపుడుగరచెనిన్ను ॥హా॥ వలదాని నేనెంత జెప్పినా । వినకవచ్చియీమడుగులో యీచొప్పునా । బలువయినగరళకీలలు గలిగియున్నట్టి । చిలువరాయసి కేలజిక్కియుంటివితండ్రి ॥హా॥ నా పెన్నిధానమా కాంచియు । నిన్నుయీపాముచేయీడాపించియు । ఆపదలను బాపిఆనందమొందగ । కాపాడేవారెవరుగలిగియున్నరో లేదో ॥హా॥ శ్రీమిట్టదొడ్డిపురీశ్వర । నిశ్శ్రేయశంకరపరమేశ్వరా । జీమూతవర్ణ రాజీవలోచన చక్రి ముద్దునుతునిమన్నన జేయుమొక్కెద ॥హాకృష్ణ॥

ద్విపద.

యేమిసేయుదునేనుయెలనాగలార నాముద్దుతనయుడు నాలములగాయ
భోరున జనుచుండబోవలదంచు । వారించగానైతివనమాలిబోయి
వచ్చెనీవిధమెల్లవ్రజజనూభవులు । వచ్చెరవినుపింపుచేష్టలదలంచి
మదినాటికైనకోమలనీలవర్ణ మరలబోవలసెంచుమలుపంగనైతి
నావంటిక్రూరమానసురాలనేల భూవలయమున దుబుట్టించెబ్రహ్మ
ఇదిగాకనూతనపు డింభులోబుట్టిన్ని । మొదలుకొనియీయాసమొందుచేకాని
యెన్నడుసుఖముతానింతైనగనను । కన్నియకాళకాకనువొక్కకొన్ను

కలిగియిట్లగుటనాకర్మమేమందు । అలతలవిధిదై వమాయశోదాయా
పుడమిమిట్టాదొడ్డిపురినేలుకొన్న । పుడమిజాధిపమమ్మ పోషించవయ్యా ॥

వ॥ అని కంటనీరులదొంచే కట్టుబడినపట్టినిజూచియశోదాదేవిమరి న్నేమనుచున్నది.

వ॥ కాళియునిదర్పమణంచ కృష్ణుడు మూర్ఛిల్లియుండుట.

కీర్తన—ఆదితాళము.

తాళజాలకొ మూర్ఛక నేను శ్రీకృష్ణరాయా । నిన్ను కాళీయుండేచుగ రచినాడో శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥ కన్నులుమూయగనే శ్రీకృష్ణరాయా । నికువెన్న బెట్టెదవేగమె రార శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥ సాటిబాలులు వచ్చినారయ శ్రీకృష్ణరాయా । వారితో నాటలాడుదువులే శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥ కామధేనువులునీరాకగూర్చి శ్రీకృష్ణరాయా । మేతమాని వున్నవిరా చూడ శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥ మున్నునేనెదూరితినను మ శ్రీకృష్ణరాయా । అలిగిచిన్నబోయినావా తెలియను శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥ భానుమిట్టదొడ్డిపురిలో శ్రీకృష్ణరాయా । రామదాసునిబ్రోవ రార శ్రీకృష్ణరాయా ॥ తా॥

వ॥ ఇట్లు ఖేదింపుచున్న జనయిత్రియం దనుగ్రహించి చూచు
చున్న కృష్ణు నవలోకించి యశోద యేమనుచున్నది.

యశోదకు కృష్ణునకు సంవాదం చాపుతాళం

య—జలజాక్ష నిన్నింత బిలచినప్పటికైన
పలుకకున్నవు పంతమేలా చిన్నిబాలా ॥జల॥

కృ—బలువైనపాముచే బాధలొందితి మూర్ఛ
గలిగెనిప్పుడు కన్నతల్లి కల్పవల్లి ॥బలు॥

య—వుగంబులిన్నేల గరువవచ్చెను నాకు
సరగూనదెల్పు కుమారా చంద్రహారా ॥జల॥

కృ—త్వరగాదప్పిచేనీళ్ళు త్రావబోంగ తెసన్ను
దాకించుకొనియుందు గెచ్చె మోసవుచ్చె ॥బలు॥

య—బలిపికినిన్నేల పాముయిట్టులజేసు
తెలియజెప్పర దానినీవు యేమన్నావు ॥జల॥

కృ—అలగినేమున్ను యేమనినీడే తావచ్చి
చలముచే ననుబట్టివాడే అమ్మచూడే ॥బలు॥

య—కొడుక నీవటకష్టపడనేల భోగినీ
విడుపించుకొని యుందురమ్మ ముద్దులిమ్మా ॥జల॥

కృ—పడిగలచేనన్ను పట్టియున్నది మడుగు
వెడలశక్యముగాదుసుమ్మా మాయమ్మా ॥బలు॥

య—కటకటనీకెంత కర్మము ప్రాప్తించె
కుటిలసర్పముజేయగానూ ధాత్రిలోను ॥జల॥

కృ—తటుకునకట్టదొడ్డి ధాముడైనెచిల్వ
హాటమెల్లదీర్చెకమానా నీదుయానా ॥బలు॥

వ॥ అనిన నందార్భకునితో నందనాంగన యేమనుచున్నది.

గీ॥ లలితసుకుమారనీలోత్పలంబుచాయ ♦ దనరునీమేనుకాకోలధరునిక్రూర
దంష్ట్రలకునోర్వలేక చిత్తంబుమొంత ♦ వికలమొందెనో యికయెట్లు
విడుపజేతు॥

వ॥ అని మరిన్ని.

యశోదకు కృష్ణునికి సంవాదం ఆటతాళం.

య — నా పెన్నిధానమా నందకుమారా । క్రొవ్వులునీకై నరి కేలు వేసెనురా॥
కృ — ఆపద వేడలాయె మనరాకపదాని । కాపాడుకొంచి యూకిదుపులపూని
య — నీవెలేసిది యెట్లు నిలిచియుందము । గోవులతోనిచ్చిన గూడవత్తము
కృ — భావమందున యిట్లు భ్రాంతిపడకను ! వేవేగ బొంకిమీవి మదులకూను
య — తన సూయిల్లనకు నే తాళజాలను । మనసులో దుఃఖము మాన్పగ లేము
కృ — జననీగరిళా బాల్యలభీలలుని డి । పెను మాయ దోచెను పిలువరాకుండి
య — అయ్యయ్యో నా తండ్రి అవనిలో నేగ । యెన్న్యోడ కేగుదువు ఎందు జొత్తువు
కృ — చయ్యను పుట్టదొడ్డి స్వామి సాక్షిగను । అయ్యోడ నిప్పు సాట్లాడించకిగను॥

వ॥ ఇట్లు భోగిభోగ పరవృతుండై కన్నులు ముకుళించి చేష్టలు లేని వానికి తెరంగున గానంబడుచున్న తనుజునిం గాంచి యశోద సొమ్మసిలి కొంత తడవునకు మెల్ల మెల్లన దెలసి యేమని ఖేదించుచున్నది.

ఉ॥ హాసుకుమార శౌరిహరి ♦ హాజలజాయత పత్రలోచనా
హాసుగుణాఢ్య వేణుధర ♦ హాకులమాలిని శాటభంజనా
హాసుత హావిరంచినుత ♦ హాశిఖిబర్హపిచండకన్నులన్
మూసి శిరంబువంచకను ♦ మోమిటు జూపరనీకు మ్రొక్కెదన్.

కీర్తన — ఆటతాళం.

నా ముద్దుబాలా । నీవిటు జూడనేమి సుశీలా । సోమునిమించు భాసుర కాంతిగలనీదు । మోము జూపుము నాతో ముచ్చటాడవదేమి. ॥నాము॥ యిలలోనలేకా । లేకను మాకు గలిగితివేకా । బలువన్నెగుని పాలబడిపోతె మే మెట్లు । తల లెత్తుకొని సిగ్గుదప్పి యుందుము తండ్రి ॥నా॥ పచ్చిపుచ్చికలు । మేయక దూడ లెచ్చున్నై చికలు । పుచ్చంబులెత్తి గొబ్బున మందుగు చుట్టుగ । వచ్చి అంబాయనికూయుచున్నవి చిలుక ॥నా॥ నేడు నినుగన్న తండ్రిని వేగజూడు నాయన్న । చేకియుబంపచెచ్చెరదువొంది మదిలోన । పీకించుచున్నారు ప్రేమస్పెగల్లి ॥నా॥ భూమి[illegible] యుకనూ । శ్రీమన్[illegible]దొడ్డి ధాము తేపకనూ ! రామదాసు నన్ను రక్షించుమనిసిను । నామంబు దలచుచున్నాడు యిప్పుడుబోవ్రు

వ॥ అని క్రమ్మర.

కీర్తన—అటతాళం.

చిన్నికృష్ణా। యిటురారా నాయన్నకృష్ణా। జున్నుశర్కరపాలు వె
న్నలొక్కటపైడి। గిన్నెలోనిడినాను తిన్నాగగుడుతూవు॥ చిన్ని॥

గీ॥ జలకమాడించి చలువ ♦ వస్త్రములుగట్టి
వెంటుకలుదువ్వి కీల్గంటి ♦ వేసిమంచి
తిలకములుబెట్టి మణిహారములు ధరించి
నిన్ను లాలింతురార మా ♦ నితగుణాఢ్యా॥

కీర్తన

క్షీణభావా। ముందకగోపశ్రేణిబ్రోవా। పాణియందును జీవబంధు
గోష్ఠమునందు। వేణువుబాల్చి వేవేగబాడుచునేడు॥ చిన్ని॥

క॥ చనుదోయిట విసమిడుకొని ♦ చనుదెంచిన సోకుఁబేము చన్నుగుడిచియా
ఘనక్ష్వేళముగజయించిన ♦ విను తామర నీకుసర్పవిషమొక్కెనుగా॥

కీర్తన.

కన్నువిచ్చి। చూడరనుప్రసన్నమొచ్చి। మున్నుసృష్టికినీవు దిన్న
కాలమునసే। నన్నమాటకు అలిగియున్నవ యిప్పుడు చిన్ని॥

క॥ ఆపామునిన్నుగరువగ ♦ వాపోయితివో భయానవ కితివో మ
మ్మోసోర్కానిపిలిచితివో ♦ సీపాటునొకించుకైన నేరనుతండ్రీ॥

కీర్తన

రోలగట్టి। నానేరంబు నీలోదట్టి। కాలనీరదచారుగాత్రకోపంబుచే
పాలుమాలిమంచేత పవళించియున్నావ॥ చిన్ని॥

క॥ వ్యాఘ్రముమముగరువక ♦ నిన్నేలగరచెనురముకుంద నీవుండిన మ
మ్మేలుదుపుగజాయక్కటా ♦ నీలాలకనిన్నుబ్రోవ నేరముకుర్రా॥

కీర్తన

యింతానీకు। కోమలమేల కాంతామూను। అంతిరేంద్రియములు
కధికతాపముగల్గె। వింతలేటికిరామా వేదనదీర్చుమి॥ చిన్ని॥

క॥ ఓడింభకవాల్పూపుల ♦ చూడవవెందుకురకండ్ల జూచుమనికమా
టాడవదెందుకురానను ♦ చేడవదెందుకుర వెన్నబెట్టుమటంచుఁ॥

కీర్తన.

రామాదీనా । మిట్టాదోడ్డి స్వామీయానా । కామసుందర నిన్ను గలయవచ్చెదనటకు । ప్రామోదముగ గోపాలబాలులతోటి ॥చిన్ని॥
క॥ శౌరినీవుదక్క జగతిలోపలమాకు ♦ మేలిమేమిలేదు వ్యాలమునకు
నీవుజిక్కబడగనిలుతుమెట్టులయిందు ♦ వారిమడుగుజొచ్చివత్తుమిపుడు
వ॥ ఇట్లు యశోదాదేవి పుత్రవాత్సల్యంబున మదుఃఖఘోర సముకట్టి యున్న సమయంబున భగవంతుండగు బలరామమూర్తి యెటువలె వేంచేయుచున్నాఁడు.

శ్రీబలరామమూర్తి వచ్చుట.

కీర్తన—ఆటతాళం.

వచ్చితినేబలరాముడ । చంద్రపయోనిధిసోముడా । తుచ్ఛదైత్యుల నెల్ల చెచ్చెరవధియించి । మచ్చికవెలయ శ్రీఅచ్యుతాగ్రజుడాను ॥వ॥ సీరాయుధంబు ధరియించియు । ఆదిశేషాంశవేలశోభించియు । ధారుణిదారుణ భారాదులగుదుర్వి । చారులందరిబట్టి తారుమారుగజేయ ॥వ॥ రోహిణిదేవి కుమారుడా । నేమరుకామ్రధరాధరధిరుడా । బాహుబలంబుచేనాహవం

బునపరమ । ద్రోహావళినిబట్టి సాహసమునగూల్చి॥ వ॥ దోషాములన్నిటిగూ
ల్చియు । మిట్టాదొడ్డిపురంబులోనిల్చియు । భాసురముగ నాము హానునిబ్రో
చిన వాసుదేవునిగూర్చి యీనామయంబున ॥వచ్చి॥

వ॥ ఇట్లువచ్చి నందాద్యఖిల గోపగోపాంగనల సాహసంబునకచ్చె
రువందినవ్వుచు యశోదాదేవితో యేమనుచున్నాడు.

క॥ పిన్నమ్మనీవుయిప్పుడు కన్నులయందశ్రులొలుకగను ప్రేమలతో
పన్నగముయున్నమడుగున క్రన్ననజొరబోవు హేతు కారణ మమ్మా॥

వ॥ అనిన యశోద యేమనుచున్నది.

యశోదకు బలరామునికి సంవాదం ఆదితాళం.

య—భూమిలోపలనాకు మోహమెత్తి నీకువే
నేమని తెలుపుదునో బలరామా ॥భూమి॥
బల—దామోదరుడనేను ప్రేమతోగలుగనీ
కేమియాపదవచ్చునే కన్నతల్లి ॥దామో॥
య—నీతమ్ముడనుమడుగులోతూలుచును పాము
చేతజిక్కెగదయ్య వో బలరామా॥
బల—పీతాంబరునికేమి ఘాతలేదుగాని
భీతిల్లకుమినీవు వోపిన్నతల్లి ॥దామో॥
య—వికటోరగుని ఘోర విషమెక్కిపడియున్న
డికయేటితనయుడు వోబలరామా॥
బల—అకళంకమున కాళి యాహికోడకవచ్చు
సుకుమారునికజూడవే పిన్నతల్లి ॥దామో॥
య—యెందుకుయీమాట నందానుగూడనే
నిందుజొచ్చెదనయ్య వోబలరామా॥
బల—పొందుగ మిట్టదొడ్డి పురిస్వామిసాక్షిగ
తొందరపడకువో వోపిన్నతల్లీ ॥దామో॥

వ॥ ఈప్రకారముగ యశోదను నివారించి యూరడించి కృష్ణు
నితో యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ శౌరితడవేల నిక చాలుచాలుతల్లి
దండ్రులాబిడ్డలాలముల్ తల్లడంబు
జెందుచున్నారు యీ పిన్నచేష్టలుడిగి
ఫణిమదముదీర్చి రక్షించు బల్పౌరుషమున॥

వ॥ అనిన కృష్ణుడు కాళియుని పడగలదర కాయంబు బెంచియప్పా
ఘోరగునితో యేమనుచున్నాడు.

కృష్ణమూర్తికి కాళియునికి సంవాదం.

దరువు—ఆదితాళం.

కృ—వురగనీదుర్గర్వ పరిహరించెదనేడు। పరిగెత్తినీవెందు బారాకురా॥వు॥
కా—నరచాలనాక్ష్వేళభరము గోర్చియింత! పరియంతరమునీవుబ్రతికితివా॥
కృ—బాలుడవనిమళ్ళి గేలిజేసితెనీదు। వాలంబుచేబూని వైచెదరా॥వు॥
కా—చాలుచాలుకుఱ్ఱ యీలోనవిషముచేతూలిపోవ్వౌను మెంచుతూగాదుగ॥
కృ—వెక్కిరించకురానీ చెక్కిళ్ళన్నిటినిబట్టి ప్రక్కలింపగజేసివంచింతురా॥
కా—అక్కాజముగమాటలాడాకుమిట్టదొడ్డిపక్కడాలునిన్ను బంధింతురా॥

వ॥ అనిన వాసుదేవుండు సర్పము గిరగిరంద్రిప్పి నేలంజరచివిషంబు కన్నులందనకుచుండగ రత్ఫణంబులపైజేరి యోవవలెసతాండనము సల్పుచున్నాడు.

డిండిమము.

తాండవ మొనరింతుర్ ముదమున తాండవ మొనరింతుర్ । కుండలి పతిమణిమండలములపై డిండిమయనుచును రెండుపదములిడి ॥ తాం॥ తాధిత్తాధిత్త త్తాధిత్తా ధిత్త త్తాధిత్తాధిత్త దిద్ధిమితక్కిట । పిల్లనగ్రోవియు మెల్లన బాడుచు । ఘల్లనిగజ్జెలు కాళ్ళమ్రోగగను ॥ తాం॥ తాధిత్తాధిత్త త్తాధిత్తా ధిత్త త్తాధిత్తా ధిత్త దిద్ధిమితక్కిట నవ్వుచు వేల్పులు పువ్వులు ఝల్లనురువ్వగ బంగరుమువ్వలుమ్రోయగ ॥ తా॥ తాధిత్తాధిత్త త్తాధిత్త ధిత్త త్తాధిత్త దిద్ధిమితక్కిట కణకణకరకంకణములు ఝుణఝుణ కిణకిణకిణకిణకిణీలుమ్రోయగను ॥ తాం॥ తాధిత్తాధిత్త త్తా ధిత్తాధిత్త త్తా ధిత్తాధిత్త తద్ధిమితక్కిట శ్రీమిట్టదొడ్డిస్వామిఁబిలచుచు । రామదాసునిజనోము ఫలించగ ॥ తాం॥ తాధిత్తాధిత్త త్తాధిత్తా ధిత్తత్తా ధిత్తాధిత్త తద్ధిమితక్కిట ॥ తాండ॥

వ॥ అయ్యవసరంబున పద్మగంధిమొదలగు నాగకన్యలును యశోదప్రొ తాంతంబు దెలిసి వచ్చి హరిచరణప్రహారణంబులం బడగలాడసివోచ్చి నిచ్చిన క్రియబడియున్న పెనిమిటిసింగముంగొని సుఖాత్ములై సర్వజ్ఞునిగా కృష్ణుని భావించి యప్పరంధామునకు దండప్రణామంబులాచరించి నిటలతట ఘటిత కరములులై యెటువలె స్తుతింపుచున్నారు.

పద్మగంధికీ కృష్ణునికి మంత్రికి యశోదకు
బలరామునికి కాళియునికి సంవాదం.

శ రాజీవనేత్ర ముకుంద ♦ నగధర శౌరి కరుణార్ద్రచిత్త
ప్రసు నిగమగోచర విష్ణు ♦ పన్నగరాడ్శయన పాపహరణ
హ శంఖుచక్రధృత పాణి ♦ వైకుంఠలోకేశ వాసుదేవ
శవేదండ దుఃఖదూర ♦ మునిజనార్చిత పాద మోక్షభర్తర
కేలయికచాలు చాలు స్వామి♦ నీ మీద బట్టిధర యా దుర్నిగ్రహంబు
తెన య్యమాజీవితేశు ♦ భిక్షమిప్పుడు బెట్టండి వేగ్రిమదలచి॥
ంరిన్నే మారి కీర్తించుచున్నారు.

త్రిపాటు తాళం

పహింశను నేవించుచున్నాది । నాటునో హరు నాదరించుము॥
మంశినీ సుభర్తకోరికంబు । నే మారి దీర్తుపుడు నిజంబు॥
నైనముఘ రూపనుని । సంతోషపరచను వేడ్కబూని॥
రధారి శ్రుతిశ్రోత్రమేను । శివలహర చేచేట్టబూను॥
లోచనా హంస భోగి । అధికగర్వముణాం చెదతూగి॥
నిచే నెంతవిఘుం దినాను । జంజాటము ప్రబోవజాలడాయెను॥
జాక్షి నాంత్రింప నీవు । ఫాకముగ మిన్నబోధించు మతిలి॥
కసీవాహి మాతగడె సిగాని । పెను గౌముసు గావు పెల్లార్చమాని
నిగ్రాజ్ఞ సాగ సంరాప్నను సిరిమా పిడి యుపు ఖసమయ బుగావు

యమ — నాగసతిశౌరినామాటవినడు । బాగుగనుమీరే బ్రతిమాలుకొనుడు
పద్మ — నీలాంబరనాథుపతి నేలగను । నీలసముకాయునిక విడ్వమికనూ॥
బల — సద్గుణాకరశిశుజాలు కాళియుని । సాగసుతో ప్రోవజూడుమత్రిప్పియునీ
కృ — అగణితపుంగమీరాడినభంగి । మిగులహోషింతు జగతినుప్పొంగి॥
బల — తరళనయనసనీ ధవునిమాధవుడు । స్థిరునిగానుంచుచి తించకిపుడు।
పద్మ — ప్రాణనాథునిప్రాప్తమేమందు । వేణుధారుని వినుచుతించుముందు॥
కా — పరమపురుషనీపదములు గాకు । దొరికెనికపూర్వ దోషమెన్నకు॥
కృ — ఉరగనీగర్వముడుగుటకును । పరగనేమెచ్చి పాలించెదానూ।
కా — దేవుదేవుడని తెలియకనేను । యీవిధముగనొందిటమేలాయేమా
పద్మ — వాసుదేవదేవరక్షకళ్యాణ । శాసనము యివ్వడి సన్మాని ప్రాణా॥
కృ — హానమాధనమిట్టవొడ్డిగాము । దాసునేలెద ధరణిలో ప్రేమా॥

వ॥ అనిన కృష్ణునితో నాగకన్యలు యేమనుచున్నారు.

గీ॥ మమ్ము పెండ్లిజేయుమా ప్రాణవల్లభ ప్రాణమిచ్చితి కాపు భక్తవరద
నీవుజేయు పెండ్లినిత్యంబు భద్రంబు చిన్ననాటిపెండ్లి పెండ్లిగాదు॥

ఈపద్యము శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతములోనిది
యింక లోజేర్పబడియెను.

వ॥ అని యిట్లు పెనిమిటి బ్రతుకగోరెడు భుజగపత్నుల యందు శరణాగతవత్సలుండైన పుండరీకాక్షుండు కరుణించిచరణ ఘట్టంబు చాలించి తొలంగిన నెట్టకేలకు ప్రాణేంద్రియముల మరలంబడసి చిదిసి నలిగినతలలు సవరించుకొని వగప్పుగదుర భుజగపతి జలజనయనునికి నంజలిజేసి మెల్లన నిట్లనియె

క॥ నాపుణ్యసేమిజెప్పుదు నీపాదరజంబుగంటి నేసనకాదుల్
నీపాదరజము గోరుచు రేపవమందున్నయునని చెమేలుహరీ॥

వ॥ అనివిన్నవించిన కాళియుని పలుకులు విని నవధరించి కార్యమానసుండయిన సర్వేశ్వరుండతనికిట్లనియె.

గీ॥ ధేనుసమయమిత్తో మానవ్యలిమడుగు నీరు ప్రాపుదురుపక్షీంద్రయుందు
నిల్వకగదుసిపుసీ బాంధవులునీను సతులుసుతులుజచుడిసాగరమునకు

వ॥ అని యుపన్యసించినవిని కాళియుండేమనుచున్నాఁడు.

కాళియునికి కృష్ణునికి సంవాదం   రూపకలు.

కా—నందాసుతగోవిందశౌరిముందు నేజేసినయట్టి ॥ మందబుద్ధులుమది
లోనెంచక అల్లవోవో కృష్ణదేవా సందియము గలిగికోపించాకు॥

కృ—దంనాశరూకవరేంద్రా నిన్ను హొందుగారక్షించితిని యిందుకుండవలదు
పోపామ్మికరత్నాకరద్వీపమందు జేరుమీనన్ను మదినమ్మి॥

కా—జలజాక్షనీయాజ్ఞదీరుజనియెదగానిఖగరాజు ధరణిలోనను దండించుగా
న అల్లవోవో కృష్ణాదేవ గరచితికిళి జెల్పుమీలోనా

కృ—పరగానీతలలందుమత్పద పద్మలాంఛనము గజూచి గరుడుడునినుబ
ట్టాడించక కరుణించుపామ్మినిరతము నాయాజ్ఞాయించక॥

కా—తామరసాక్షనీదివ్యనామ ముస్మరియింపుచున్న యేమిచేసినకీ వెచేయు
మీ అల్లవోవో కృష్ణదేవా మామకాండకుబోదుముస్వామి॥

కృ—భూమిమిట్టదొడ్డిపుణ్యధాముడనై నిత్యబిచుకరామునా హార్పితు
డనై నేనూ దాసులందరికి క్షేమ మొసగెద భూరిదయతోను।

వ॥ అనినకాళియుడు నప్పుడు ధాముననకు నవ్యదివ్యాంబరాభరణ
రత్నమాలికానులేపనంబులు సమర్పించి తేటినుండంబులను దండయగు
నీలోత్పలంబుల దండనిచ్చి పుత్రమిత్రకళత్రసమేతుండయి బహువారంబు
లై వారంబుచేసి పలగొని మ్రొక్కి లేచి వీడ్కొని రత్నాకర ద్వీపంబునకుజ
నియె అప్పుడు దివ్యగంధాంబరసువర్ణ మణిగణమాలికాలంకృతుండై మ
డుగువెడలివచ్చిన మాధవునింగనియుపలాలించి యశోద యేమనుచున్నది.

గీ॥ చిన్నికుమారఫణి వరునిచేతజిక్కి । బ్రతికివచ్చితివా భళాభళిరనీవు
పుట్టినదిమొదలుగండము దీటువలెనె । నచ్చెనప్పుడు మాదశవలన
తార । గోష్టమునకు బోదమిపుడు గోగోపకులతో॥

వ॥ అని యశోదాదేవి రోహిణీసమేతులయిన గోపికలను నందను
నందాదిగోపకులను బలభద్రుడును పరమానందబులంబొంది మునుకుంమసి
తోడను గోసముదాయంబులతో నిజనివాసంబునకుంజనిసుఖంబుగనుండిరి

క॥ ఈసచ్చరిత్రము చదివిన । వ్రాసిన వినిపించినట్టివారలకును సీ
తాసహితుడయినరాముడు । భాసురసౌఖ్యములొసంగి పరిపాలించుగా॥

మంగళహారతి.

జయజయమంగళం । మహోత్సవమంగళం। పక్కిమెక్కిమీదు యనుజిక్కి వెనువెన్నుజయినెక్కి చనిహోమలెడ గ్రిక్కిరిసియు । మిక్కిలిగ విందులును మెక్కియ తపసులకో । సొక్కినపసిడితమ్మిపొక్కిలికిని॥జయ॥ ౧॥ చల్వమడయల్లుడు నల్వమెయిగండ్లదొం గొల్వగను వేవలల చిల్వపయిని । చెల్వలలపసిడి దువ్వల్వతెరగప్పినాపు లోల్వగపరున్ను వెనుపల్వపగకు ॥జయ॥ ౨॥ అలుయగుకల్మిజవరాలు యెదపేరులలో పాలుపడియుండకెంగేలులందు । మేలుజలవేమొరలవాలు తెలికయినువయు । గీలుకొన్నిట్టి కరివేలుపునకు ॥జయతు॥ ౩॥ బోల్చుపదివేషములుదాల్చి పోలిదిండులనుగెల్చి మరినేలబడగూల్చి పుడమి । సిల్చిజడదార్ల పితదల్చి కనికరమును వెదల్చి సాకిన గొల్వబల్చిరునకు ॥జయతు॥ ౪॥ నేనువాడిక నెనరుజూడుమని రామదాసుకోడు కాయకను కొనియామమానసూ । వేమకతో కట్టదొడ్డిపిసు కనకడలిపట్టి తోడుతనునెలకొన్న రేడుకెవ్వుడు॥జయతు॥౫॥

క॥ మదదైత్యమదోద్వాసన । పరమేష్ఠిగిరీశరూప ప్రణవాత్మకభా
సరపోషధీశలోచన । కరుణామృతపూరాకర సింధుకళాణసిధీ॥

మాలిని॥ దివిజనయనరామా దేవసంతోషధామా
పవనతనయనామా భండనానందభీమా
సవనసంతోషా సచ్చిదానందవేషా
వివిధభువనపోషా వేదవేదాంతభూషా॥

గద్య॥ ఇది శ్రీసీతా రామ చరణారవింద మకరంద పానానందోది
రాయమాన మానసుండును కౌండిన్యసగోత్రపవిత్ర ...
...రావార సుధాకర ...
... పుత్రుండును ... రామదాస
... బయిన కాళింగమర్దనము
యక్ష... సమాప్తము

సు... ...

హామెకిం రేడియోహౌస్

నెం. 45 జెమిస్ట్రీటు, శికిందాబాదు.

మీా కేరకమైన గ్రామఫోనులు, రికార్డులు, రేడియోలు, హార్మోనియములు, కావలయునవినను మాయొద్ద సరసమైనధరలకు లభియింపఁగలవు. డాంబికములగు ప్రకటనలజూచి మోసపోక నొకతూరి మాషాపునకు దయచేసి మావ్యాపారముయొక్క మంచిచెడుగుల విచారించిన సరియగు నమ్మకము మీాకు చిక్కఁగలదు. మాకడదొరకనిదైనను ఆర్డరిచ్చిన తెప్పించి సకాలమునకు సప్లయిచేయగలము.

శ్రీబాలాత్రిపురసుందరీ ముద్రాక్షరశాల

మా ముద్రాక్షరశాలయందు చిన్నకార్డు మొదలుకొని పెద్ద పోస్టరువఱకు ముద్రించుచున్న విషయము మీరెఱిగియే యున్నారు. ఈ పట్టణంబునఁగల ముద్రాక్షరశాలలన్నిఁటిలోఁ జౌకయయిన రేట్లుగలది మా ముద్రాలయమే. మా ముద్రాలయంబున నన్నిరకముల గ్రంథములును చవుకధరలకు లభియింపఁగలవు. ఏవిషయమైనను నిర్దుష్టముగా నచ్చువేయించి సప్లయి చేయుటకుఁదగిన పండితుల నేర్పఱచియున్నాము. అచ్చుపనులకు గాని, మీకు కావలసిన పుస్తకములకుగాని వెంటనే యొక ఆర్డరును పంపి మా వ్యాపారముయొక్క మంచిచెడ్డలగ్రహింపఁ గలరనికోరెదము. వలసినచో క్యాటలాగును బంపుకొనెదము.

7090 వడ్లబజారు
శికింద్రాబాదు.

చందా నారాయణశ్రేష్ఠి
ప్రొప్రయిటర్

వేద వేదాంగ చంద్రిక.

(గ్రంథకర్త:- మహాకవిశిరోమణి చిన్నకుల అప్పయ్యశాస్త్రిగారు)

ఈ గ్రంథమందు వేదస్వరూపము, వేదావిర్భావము, వేదాపౌరుషేయత్వమందుఁగల మతమతాంతరముల సామంజస్యము, సందేహనిరాకరణము వేదము సంపూర్ణమా కాదా యను శాస్త్రవిషయచర్చ, యింద్ర, వరుణాదిదేవతల నామములు వేదములందుండుటఁజట్టి యవినవీనగ్రంథము లేలకావు? వేదచతుష్టయశాఖోపశాఖా విభాగమునందు శాస్త్రనిర్ణయము. బ్రాహ్మణభాగము స్వతఃప్రమాణమా పరతఃప్రమాణమా? వేదములునిత్యములా? మున్నగు, వేదవిషయములును, షడంగావశ్యకతయు, శిక్ష, కల్పము, వ్యాకరణము నిరుక్తము, ఛందము, జ్యోతిషములను శాస్త్రముల స్వరూపవర్ణనమును ఫలితజ్యోతిషము సత్యమా? కాదా? యను విషయముఁ గూర్చిన నవీనుల సందేహములకు సమాధానములు, ఉపసంహారములు, మున్నగు వేదాంగవిషయములును మనోహరముగా సులభశైలిని విద్వద్వర్యులు మెచ్చునట్లువ్రాయబడినవి. ఈ గ్రంథమును జదివినవారికి వేద వేదాంగములందుండెడి విషయములు దెలియుటయే కాకమహిమయుఁ జక్కఁగాఁ దెలియఁగలదు. అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి క్రొత్తగా వ్రాయించియున్నాము. ముందుగా నార్డరిచ్చిన వారికి పోస్టేజి మిగులఁగలదు. అచ్చుపడుచున్నది. సుమారు 200 పేజీలుండఁగలదు. కొలఁది ప్రతులనే ముద్రించుచున్నాము. చదివి యానందింపఁదగినది త్వరపడుఁడు.

వలయువారు:—

చందా నారాయణ శ్రేష్ఠి,
బుక్సెల్లర్, జనరల్ బజారు.
బ్రాంచి:—మార్కెట్
సికింద్రాబాద్ [దక్కన్]